

S U M A R I

Fèlix Mendelssohn-Bartholdy, per
F. LLIURAT.

Músics vells de la terra. — Segona
serie. Segles xvii y xviii, (Continua-
ció) per Felip PEDRELL: Josep Teixidor.
Orfeó Català.

CATALUNYA : El moviment musical
a Barcelona (Gran Teatre del Liceu.
Associació Musical de Barcelona. Pa-
lau de la Música Catalana. Ateneu
Barcelonès. Estudis Universitaris Ca-
talans. Círcol de Sant Lluc. Ateneu
Obrer de Barcelona), a Terrassa.

Des de Bordeus.

Notes Bibliogràfiques.

Comunicat.

NOVES.

Necrologia.

PUBLICACIONS REBUDES : Revistes.

Secció Oficial.

SUPLEMENT : Retrat de Mendelssohn.

REVISTA MUSICAL CATALANA

BUTLLETÍ MENSUAL DEL ORFEÓ CATALÀ

BARCELONA

Redactor en cap : JOAN SALVAT.

Secretari de la Redacció : I. FOLCH Y TORRES.

PRINCIPALS COLABORADORS :

Antoni M.ª Alcover, Pbre.—Giulio Bas.—Joaquim Cabot y Rovira.—Josep Rafel Carreras.—Gabriel Castellà y Raic.—Eusebi Clop, O. F. M.—Henri Collet.—Eduard L. Chavarri.—Miquel Domènech y Español.—Joan B. Espadaler.—Josep Fabre.—Vicents M.ª de Gibert.—Antoni Insenser.—Frederic Lliurat.—J. Lamote deignon.—Joan Llongueras.—Joan Manén.—Dom Carles Megret, O. S. B.—Lluís Millet.—Manuel de Montoliu. Vicents de Moragas.—Lluís B. Nadal.—Antoni Nicolau. J. J. Nin.—Felip Pedrell.—Francesc Pujol.—Antoni Ribera.—Lluís Romeu, Pbre.—Miquel Rué, Pbre.—Dom Maur Sablayrolles, O. S. B.—Joan Salvat.—Albert Schweitzer.—Esteve Suñol.—Cristófol Taltabull.
Xavier Viura.—Amadeu Vives, etc.

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ :

Carrer Alt de Sant Pere, 13, Orfeó Català (Telèfon 20)

PREUS DE SUSCRIPCIÓ :

BARCELONA : Pels socis del ORFEÓ CATALÀ, un any, 4 pessetes. — Pels no socis, 5 pessetes.

FÒRA : Pels socis del ORFEÓ CATALÀ, un any, 5 pessetes. — Pels no socis, 6 pessetes.

EXTRANGER : Un any, 6 francs. — Número solt : 50 cèntims.

Se suscriu, ademés, en les principals Llibreríes y Magatzems de Música.

J. SANCHO CONDIS

«Escuela de Dobles Notas» y son «Auxiliar»
pera Piano

Preus : } *Escuela de dobles notas.* Llibre complet, 12 pessetes.
} Separadament, en tres quaderns, 5 pessetes cada quadern.
} *Auxiliar*, 3 pessetes.

Obres recomenades pels mestres Vidiella, Granados, Malats, Pellicer, Costa y Nogueras, Canals, Rodríguez Alcántara, etc.

Se ven en tots els magatzems de música y a casa 'l seu editor, J. Sancho Condis, Rambla de les Flors, 4, 2.^{on} : BARCELONA.

DISPONIBLE

EMPRESA DE SERVEYS FUNERARIS

DE

LLORENS CANUT

~~~~~
Sant Francisco de Paula, número 4 (prop del Orfeó)

Enterraments, des del més modest al de més luxe. — Serveix abiat y bé. — S'encarrega del transport de despulles mortals, embalsamaments y totes les gestions que 's necessitin en - tan dolorosos trànzits. -

CARTELL ARTÍSTIC

DE LA

FESTA DE LA MÚSICA CATALANA

PREMIAT EN PÚBLIC CONCURS

Se ven a 2 pessetes en el local del ORFEÓ CATALÀ

TOMÁS · PARERA

CALSAT DE LUXE

ESPECIALITAT PERA PEUS DELICATS

LANCASTER, 11, 2.ón

✦ BARCELONA ✦

DISPONIBLE

☐ HERMOSA SARDANA ☐
☐ D'EN PEP VENTURA ☐

PER · TU · PLORO

ab lletra d'En Joan Maragall y arreglada al piano pel mestre Lluís Millet

Se ven en totes les llibreríes y magatzems de música.

MALALTÍES DE LA VEU

CONSULTA DEL METGE ESPECIALISTA
LISTA DE LES MALALTÍES DE LA
GOLA, NAS Y ORELLES

Dr. P. BORRÁS Y TORRES

DE 3 A 5

Passeig Gracia, 73, baixos esquerra

SOMBRERERÍA BOADA

FUNDADA EN 1850

SOMBREROS DEL PAÍS Y EXTRANJEROS. ☐ GORRES NOVIATAS

2, CUCURULLA, 2

—(entre Portaferrisa y Plaça de Santa Agnà)—

PERE PAGES Y RUEDA

ANTIC CENTRE D'ANUNCIS

Arolas, 5, entressol

—(Primera travessa del carrer de Fernando)—

S'encarrega de publicar anuncis en els periòdics de Barcelona y de fóra, ab gran rebaxa de preus.

Servey especial y econòmic pera la publicació d'ANUNCIS MORTUORIS en tots els periòdics.

CANSONS ESPIRITUALS

Lletra del P. Lluís M.ª de Vallis, de l'Oratori de Sant Felip Neri, música del Mestre

LLUIS MILLET

ACABEN DE PUBLICARSE DUGHES NOVES CANSONS DE LA COLECCIÓ

JESÚS ALS CRISTIANS Y VÍA-CRUCIS

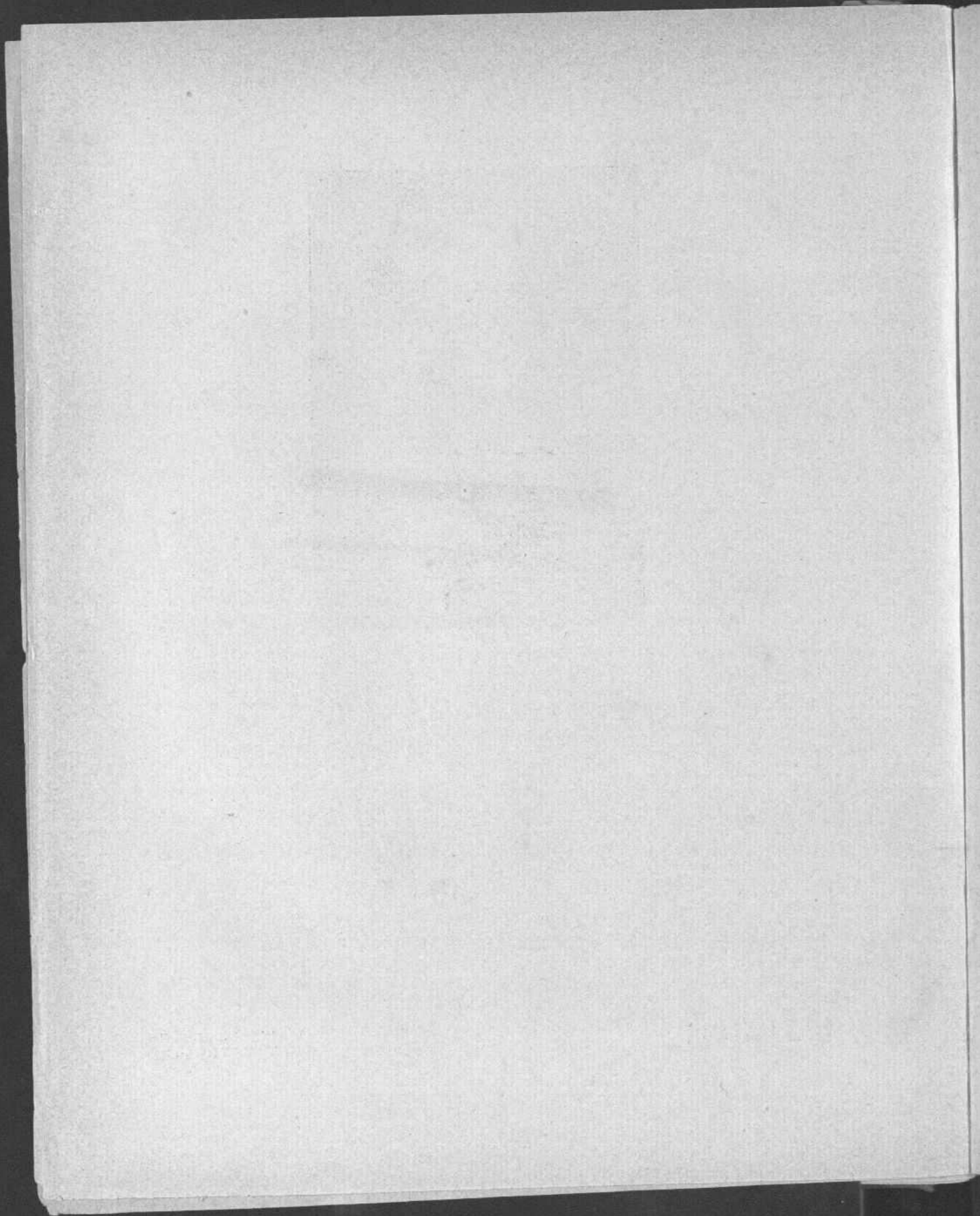
Se venen a 10 céntims en la llibreria de «La Hormiga de Oro», Plaça de Santa Agnà, 26. - BARCELONA

Oliva, Impressor : Vilanova y Geltrú (Barcelona)

SUPLEMENT AL N.º 62 DE LA
REVISTA MUSICAL CATALANA

FÉLIX MENDELSSOHN
BARTHOLDY (1809-1847)

ÉLIX MENDELSSOHN-BARTHOLDY

Avuy,—perqué no dirho?—l'autor del *Paulus*, del *Somni d'una nit d'istiu* y de les *Romances sense paraules* no gosa ja de la simpatia dels novells musicòlecs. La generació presenta li gira les espatlles. Excepció feta, ja no cal dirho, de les *Romances sense paraules*, del *Concert* pera violí y orquestra, de les *Variacions serioses*, etc., ¿qui's recorda en aquest moment de les *Simfonies* y de les *Obertures* del dolç mestre, de la seva música de cambra,—*Trios*, *Quartets*, *Sonates*, etc.—dels seus *Lieder*, de les seves *Sonates* d'orgue, de la seva música pera piano—*Capritxos*, *Fantasies*, *Preludis* y *Fugues*, *Scherços*, *Sonates*, etc.—y, en fi, dels seus *Oratoris*, *Chors*, *Motets*, *Cantates*, etc.?

Aquest mes fà just un segle ⁽¹⁾ que Mendelssohn vingué al món. Això ha bastat pera que fins els més indiferents y oblidadiços sentissin de cop la necessitat de dedicarli un mot. ¿Perqué no ferho també nosaltres,—nosaltres que no som ni indiferents ni oblidadiços—perqué no guaytar també enrera vers la figura ja un xic borrosa del bon mestre y no provar, com tants d'altres, de recordar avuy, encare que no sigui sinó tot passant, de pressa, lleugerament, alguna de les seves característiques?

La vida de Mendelssohn fou sobre tot feliça. Pera conéixerla, pera compèndrela, pera *explicàrsela* es necessari rellegir avuy l'història de la seva família. El seu pare—Abraham Mendelssohn—fou un dels homes més superiors del seu temps; la seva mare—Lea Salomon—fou quasi tan superior com el seu pare, y la seva germana gran—Fanny Mendelssohn—fou una dona deliciosa. Rellegiu l'història y les cartes d'aquesta darrera ⁽²⁾, entereuvos novament de qui eren, com pensaven y com vivien els Mendelssohn; penetreu, a través del temps, en la llur casa del Leipzigstrasse, de Berlín; penseu en l'infantesa y en l'adolescència de Mendelssohn, que lliscaren fàcils,

(1) F. Mendelssohn nasqué a Hamburg el dia 3 de Febrer del any 1809.

(2) E. SERGY : *Fanny Mendelssohn, d'après les memoires de son fils.*

plácides y felices, en mig de tots els seus... y compendreu ben prompte la personalitat del mestre qui 'ns ocupa. Compendreu també de seguida perquè, ab tot y ésser, com Berlioz, com Liszt, etc., fill del romanticisme, se diferenciava tant de tots ells. Per que jo no conec pas dugues personalitats més realment antitètiques que Mendelssohn, per exemple, y Liszt o Berlioz.... Y es que 'l romanticisme de Mendelssohn — y es ben curiós observarho — esclatà y 's desenrotllà en mig del més pur classicisme. Entre 'ls romàntics, ell es, doncs, el més... *clàssic*. Y entre tots ells, entre tots aquells neuròtics de cabells llargs, d'esguarts tristos y de gestos tràgics, en mig de tots aquells fanàtics del *panache*, del desordre y de la *novetat*, ell, Mendelssohn, els ulls fits en el passat, apareix ben seré. Ademés, sempre es *clar* y may falta, en les seves obres, el més bell *equilibri*. Llegiu les seves cartes ⁽¹⁾ — qu'escrigué dels 21 als 23 anys — y aquest equilibri vos sorprendrà. ¿Que té, doncs, d'extrany, que tot lo exagerat, tot lo excessiu li repugni? Vegis, per exemple, lo que pensa de Berlioz (del Berlioz jove, del Berlioz del 1831): «Berlioz es una verdadera caricatura, sens ombra de talent, buscant a les palpentes en les tenebres y creyentse 'l creador d'un món nou; ab tot això, escriu les coses més detestables, y no parla, no somnia sinó de Beethoven, Schiller o Goethe. Es, ademés, d'una vanitat extraordinaria y tracta ab superb desdeny Mozart y Haydn, de manera que tot el seu entusiasme es realment sospitos.» Y 'ls romàntics, *alla Berlioz*, li eren tan extraordinariament antipàtics, qu'escriu també: «Prenen actituds malhaurades, per que desitgen un cel gris quan el cel es blau y si es gris se queixen per que no es blau.... Y d'aquesta gent, les dones pensen que tenen l'imaginació poètica.»

Ho repeteixo, pera comprendre tot això, pera explicarse la personalitat, el bon sentit, l'equilibri de Mendelssohn, es necessari recordar qui foren els Mendelssohn y quina fou, sobre tot, la llur manera d'ésser...

Y tal fou la vida, tals foren les idees y tal fou la manera d'ésser de Mendelssohn, y tal foren també les seves obres. Per la meua part, jo les veig sempre infinitament *clares*, infinitament dolces y infinitament armòniques. Això sí, no hi busqueu res d'excessiu: allà ont en altres obres hi trobareu passió, en la majoria de les de Mendelssohn sols hi trobareu tendresa; allà ont en altres autors hi tro-

(1) A. A. Rolland : *Lettres inédites de Mendelssohn*.

bareu desordre, en ell hi trobareu equilibri. No 's descompòn, doncs, jamay, musicalment. La forma, la bella, noble y armoniosa forma l'atrau sempre y procura, per tant, que no falti jamay en cap de les seves obres. «Se'n falta molt poc, — diu M. Bellaigue—d'un grau pot ser de calor y de força, d'elevació y de profunditat, pera que 'l músic de la *Simfonia Italiana* y de la *Simfonia Escocesa*, de les *Romances sense paraules* y del *Concerto* pera violí, del *Paulus*, del *Elies* y del *Somni d'una nit d'istiu*, sigui un dels músics del tot grans. Però camina immediatament darrera d'ells. Camina seriós y encantador, jove, feliç, armat de totes les gracies y disfrutant de tots els dons ⁽¹⁾.» Aixó es justíssim. Sols li falta, sí, pera ésser del tot gran, un xic més de passió, un xic més de força y, potser, un xic més de... desequilibri. Tal com es, no hi hà dubte que l'avenir li farà justícia (malgrat les arrugues — inevitables! — que 's descobreixen en la seva obra), y qu'apareixerà, als ulls dels aficionats clarividents dels temps a venir, com un dels músics més amables, més seriosos y més *equilibrats* del segle que 'l vegé nàixer.

F. LLIURAT.

MÚSICS VELLS DE LA TERRA.
SEGONA SERIE. - SEGLES .XVII. y
.XVIII. (Continuació.)

JOSEP TEIXIDOR

Mentres arriba 'l día en que 'ls músics no 's creuràn artistes sense posseir les més sòlides nocions d'art; en que s'ensenyarà Estètica y Historia, dos ordes de coneixements que si un día tingueren càtedres en les Universitats ja no n'hi tenen avuy; mentres quedem nosaltres convençudíssims de que potser està en aquests coneixements la clau de nostre resorgiment artístic en totes ses manifestacions, contribuim pacientment y platònicament a treure del oblit culpable noms y més noms als quals devem respecte y a presentar varis ordes de manifes-

(1) CAMILLE BELLAIGUE : *Mendeisohn*.

tacions y tentatives artístiques, que valen tant pera la música com pera tota altra art, quelcom més que simples coneixements tècnics, essent cert, com ho es, qu'aquèsts són senzills auxiliars que condueixen al artista per les vies de l'art.

Una de les figures qu'avuy ens proposem commemorar, presentant a la consideració del lector les primeres tentatives que realisà, encara qu'incompletament, en lo camp de l'història de la música, es la del il·lustre mestre català Teixidor, autor de l'obra que ha de formar el tema del present estudi bio-bibliogràfic.

Averiguem abans qui era l'autor esmentat :

Teixidor fou fill de Serós, Lleyda, nascut l'any 1750, segons Torres Amat. Desempenyà la plaça d'organista principal en la Capella de les Senyores Descalçes Reials de Madrid. Fou nomenat després, el dia 4 d'Agost de 1778, vicemestre de Capella de la Real de S. M., en qual càrrec el succeí el famós mestre Nebra, « y al presente » es a dir, en 1804, com ell mateix escriu en la portada de son *Discurso sobre la Historia universal de la Música*, « organista de la misma Real Capilla ». Morí a fins del any 1814 o principis de 1815.

Segons sembla, en els arxius de la Real Capella 's conserven les següents composicions de Teixidor :

Una *Missa a 8 veus, Eripe-me, Domine, ab homine malo*; any 1773. — Altra *Missa* ab el tema *Soli Deo honor et gloria*, composta l'any 1780. — Unes *Visperas*, a 8 veus, escrites l'any 1781.

Segons les gazetes d'aquell temps, publicà a Madrid una *Sonata para clave o forte-piano* (*Gaceta*, 25 de Juny de 1734), y un *Cuarteto para dos violines, viola y violoncello* (*Gaceta*, 7 de Abril de 1801). Aquesta última composició, que seria curiós conèixer, fou una de les primeres que sortiren de l'impremta de Música establerta per « Don José Macazaga como muestra de los adelantos realizados en aquella época en el arte del grabado musical ».

L'obra d'En Teixidor, objecte d'aquest estudi, se titula :

Discurso sobre la Historia Universal de la Música, en el qual se da una idea de todos los sistemas de Música, tanto practicos como especulativos, usados por antediluvianos, caldeos, fenicios, egypcios, griegos, chinos, brachmanes, americanos, ebreos, españoles, árabes, italianos, franceses, ingleses, escandinavos y alemanes, tanto antiguos como modernos, con otras cosas analogas a la Música : Compuesto por Don Joseph Teixidor, Organista principal que fué de las Señoras

Descalças / Reales de Madrid, Exvicemaestro de Capilla de la Real / de S. M. C., y al presente organista de la misma Real / Capilla. / Madrid. / En la Imprenta de Villalpando / 1804.

Un vol. de 210 X 145 m/m : 333 ps.

En el *Prólogo* exposa Teixidor el plan de son *Discurso*, del qual extractem els passatges següents :

«En las secciones que tratan de la música griega y romana se intenta probar, que tanto los ritmos poéticos como el número oratorio y figuras retóricas no tienen otro origen que la parte de la música llamada *melodía*.

«En la primera sección de la segunda parte se trata de la música de los antiguos Españoles, de los Escandinavos y Godos, de los Lusitanos, Provenzales, etc.

«La tercera parte consta de dos secciones : en la primera se discute sobre las ventajas que los Españoles llevaban en la música á casi todas las naciones europeas en los siglos precedentes : se hace ver que siguieron con la misma ventaja en los siglos xv y xvi : se dan los motivos de su decadencia, y de los admirables progresos de los Italianos, Franceses y Alemanes... En la segunda y última sección se trata del verdadero principio de la música : se discute sobre él, y se pretende probar, que lejos de depender de las matemáticas (como hasta la presente se ha creído), la aritmética, la estática, la geometría, y hasta la numeración misma tienen origen de las observaciones hechas sobre la resonancia de los cuerpos sonoros, único principio demostrativo de la música universal....»

Donat el plan, exposa 'l text de son *Discurso*, dividintlo en parts y seccions:

«Parte Primera.—Sección Primera : Antidiluvianos, Caldeos.—Sección Segunda : Fenicios, Egipcios.—Sección Tercera : Griegos y Romanos; Sistema de Pitágoras; Modos musicales de los Griegos; Usos de los modos; Sus efectos; Aplicación de ellos; Gimnástica; Origen de los Ritmos; Melopeya; Anotación Musical; Especies de Canto; Música scénica; Música ódica : Músicos célebres de la Grecia.—Sección Cuarta : Romanos y griegos; En los juegos; En los sacrificios; En los triunfos; En los convites; En las batallas; En los funerales; En los juegos seculares; En la declamación.—Sección Quinta: Chinos, Indios y Americanos.—Sección Sexta: Hebreos.

A la p. 333 termina 'l volum ab l'indicació «Fin del Tomo Primero».

«El tomo segundo» — diu Torres Amat — «quedó inédito en poder de los herederos de Teixidor, natural de....» — y afegeix: «En la página 299» (del *Discurso* d'En Teixidor) «trata de la música de los hebreos y hace una descripción de la *armonía musical* de los salmos de David, *compuesta de voces é instrumentos de todas clases*, que, según él, constaría de versos cantados; ya con todo el lleno los coros, ya de uno solo... á la manera que se oye el *EVOTAE* de nuestros ocho tonos litúrgicos....» Abans de la cita extractada per Torres Amat, havia afirmat plenament Teixidor (p. 297) «que la música dedicada por el Rey David al Dios de los Ejércitos, constaba de armonía simultánea....» Al peu de la meteixa pàgina afegeix Teixidor: «la música de los hebreos, desde el reynado de David en adelante, era de dos maneras, unisonal y armónica». Continúa Teixidor: «En una palabra, á la manera que se oye el *evotae* de nuestros ocho tonos litúrgicos en un salmo ó cántico, compuesto por alguno de los célebres compositores eclesiásticos de nuestra España, en cuyas obras inmortales el tema no estorba á las bellezas musicales, ni éstas y aquél á la mejor, y más propia armonía simultánea, y progresiva sabiamente dispuesta, y modulada con sublime canto, sin destruir la prosodia, instrumental gracioso, vario y oportuno, sin haber mendigado el menor de sus periodos y frases musicales al profano teatro». Y a continuació la següent nota: «Muchos son los compositores de música eclesiástica que se podrían citar, cuyas obras trabajadas según la descripción que se dexa hecha los harán inmortales; pero nos ceñiremos á los siguientes: Antonino Sala, maestro de capilla de la Catedral de Lérida (potser mestre d'En Teixidor); Pedro Antonio Monlleó, de Santa María del Mar de Barcelona; Francisco Queralt, de la Catedral de la misma Ciudad; Juan Rosell, de Toledo; Antonio Ripa, de Sevilla; Antonio Rodríguez de Hita, de la Encarnación de Madrid; Fabián García Pacheco, de la Soledad de Madrid; Pedro Durán, del Colegio Imperial; Fr. Antonio Soler, del Real Monasterio del Escorial; Xavier García, de la Seo de Zaragoza; Francisco Juncá, de Toledo, y actualmente Canónigo de Gerona; Jaime Balius, de Córdoba, con otros muchos, discípulos de los maestros de capilla referidos.»

Deixant a part aquesta cita, que convenia reproduir, y tornant a

l'empresa del bon Teixidor, direm que, pera l'historiador català, la música dels temps de David era ni més ni menys que la dels seus. A fi de provar que David practicà l'harmonia simultania tal com la practicaren, ab més o menys bon acert, tots els mestres que cita en sa nota, com la practiquem encare y després de més de cent anys d'aquella data, s'extén en nombroses divagacions que no resisteixen a la més senzilla crítica.

Cedim ara la paraula a En Soriano Fuertes. Referintse al *Discurso* d'En Teixidor, escriu (*Historia de la Música Española*, tomo IV, pág. 186) : «El precioso autógrafo que poseemos de este sabio maestro, del cual hemos hecho mérito repetidas veces en el curso de esta obra, si bien por un concepto creemos sea la continuación, no acabada de los *Discursos sobre la Historia universal de la Música*, por otro nos parece enteramente diferente, por cuanto el objeto de dicho incompleto manuscrito es el hacer una breve reseña de algunas épocas de nuestra Historia musical, extendiéndose después en el origen de la Música, sobre el cual funda Teixidor el de las matemáticas». (Teixidor no digué això, y 'l lector ja se 'n ha pogut enterar per la cita referent al plan de son *Discurso*, qu'abans hem reproduït.) «De ambos modos, lo tenemos por un gran trabajo, digno del sabio autor que nos ocupa; habiendo aprovechado de él (del manuscrit, vol dir) muchas doctrinas y noticias para poder ilustrar más nuestra *Historia de la Música Española*».

S'ha d'advertir qu'En Soriano Fuertes diu això al terminar la seva *Historia*, a la plana citada del volum IV. Encara que, si val a dir la veritat, a la plana 31 del primer volum de la meteixa obra adverteix, en una nota vergonyant en la que confon llastimosament el nom del autor del «precioso manuscrito sobre el origen de la Música y otras materias», que 'l «tal manuscrito fué escrito a fines del siglo pasado» (el XVIII) «por don Francisco Gibert de Teixidor (*sic*), maestro que fué de las Descalzas Reales, de Madrid, el cual pensamos publicar» (per suposat que no 'l publicà) «esperando que será bien recibido por los verdaderos amantes del Arte».

Rectifica Soriano 'l *lapsus*, ben groixut, en una nota posada al peu del text abans citat (vol. IV, plana 186), en la qual diu : «En nuestro primer tomo, página 31, por una equivocación involuntaria, confundimos á Don Francisco Gibert de Teixidor, maestro de las Descalzas Reales, con Don Francisco de Teixidor, tío de aquél, apare-

ciendo, por esta equivocación el sobrino autor del manuscrito que nos ocupa, siéndolo Don José Francisco de Teixidor...» El lector ja sab que Teixidor firmà 'l *Discurso* sense 'l *Francisco* ni 'l *de ab* que l'adorna En Soriano.

Ja, a la plana 22 del volum primer, promet Soriano «dar una idea de lo que algunos escritores, tanto antiguos como modernos han dicho acerca del Arte musical, y que su opinión estará fundada en la de un sabio maestro español». Aquesta opinió, ¿pot ésser la de Don Francisc Gibert de Teixidor, nom que 's cita a la plana 31 del primer volum y qual cognom rectifica a la citada del IV?

En aquesta especie de *Confiteor* que Soriano devia haver escrit, col·locantlo en el punt més visible de la seva obra, quan se li ofereix oportunitat de dir «que su opinión estará fundada en la de un sabio maestro español», hi hà falta d'ingenuïtat, y les reticencies qu'usa fan sospitar que no va dir tot lo que sabia respecte al autògraf de Teixidor, citat tantíssimes vegades en el curs del llibre; es realment extraordinari, a més de lo dit, que sols se nomeni una vegada 'l *Discurso* imprès en 1804 del meteix autor del autògraf, y que 's resisteixi a confessar que l'autògraf era real y positivament continuació de les materies exposades, una part en el *Discurso* imprès y la part o parts restants en el plan que precedeix al dit *Discurso*.

El volum *segón*, per les notícies de Torres Amat, «quedó inédito en poder de los herederos de Teixidor», y ¿no pogué passar a mans d'En Soriano, a qui no li convindria fer us del autògraf com segona part real y veritable del primer volum imprès?

Semblant procediment seria petit y fins ridícol, si en el camp de les lletres no tingués moltes edicions l'història del animal que s'adorna ab les plomes d'un altre. Els descendents de Teixidor y aquells a qui interessien aquests estudis, si, com n'estic convençut, són certes mes sospites, poc tindran qu'agrairli a En Soriano Fuertes, mereixent els primers forta censura per no haver fet poc ni molt pel bon nom de llur ascendent, com ho exigien la fama y justícia degudes al benemèrit mestre català.

La falta de franquesa d'En Soriano reviscolà mes sospites quan, després d'escriure lo que precedeix, vaig llegir en la *Breve Memoria Histórica sobre la Música religiosa en España* (Madrid, 1860), per En Hilarió Eslava, que, efectivament, En Soriano utilisà ab llibertat y a piacere 'l manuscrit d'En Teixidor pera la redacció dels punts

capitals de la seva *Historia*. Eslava li tira en cara això, quan escriu (p. 10) : «El Sr. Soriano, que posee el manuscrito de Teixidor, ..., ha adoptado todas ó la mayor parte de las noticias y datos que en él se contienen; por lo cual creemos que ha participado algo de los mismos defectos que hemos indicado al tratar de dicho manuscrito.» ¿Quins són, deixant apart els *tiquis miquis* ben coneguts entre Eslava y Soriano Fuertes, quins són, segons Eslava, els defectes que té l'obra d'En Teixidor? «Don José Teixidor..... escribió acerca de la historia musical española... No sabemos por qué causa dejó de publicar el segundo tomo que había ofrecido en el primero, acerca de la historia musical de España, cuyo manuscrito adquirieron (?) sus herederos después del fallecimiento de aquél.

«Como ese manuscrito ha andado de mano en mano, tuvimos ocasión de leerlo; y aunque estaba incompleto, pudimos formar algún juicio acerca de su mayor ó menor mérito. Hállanse en él datos, noticias é investigaciones interesantes; pero como era el primero que emprendió trabajos de esta importancia, no es de extrañar que incurriese en algunos defectos considerables. Nos pareció que había en él algún exceso de credulidad respecto á ciertos datos, y también notamos que faltaba de vez en cuando al fino criterio que debe adornar á todo historiador. Verdad que estos defectos son generales en los que escriben la historia de su propia nación, y en Teixidor están motivados por el acendrado españolismo que rebosa en toda su obra; pero nosotros creemos que es perjudicial atribuir á un pueblo un hecho que no le pertenece; porque, descubierta después su inexactitud ó improbabilidad, padece mucho el crédito de la obra y del autor.»

Això anava dirigit a En Teixidor pera que ho entengués En Soriano Fuertes, qui llavors anava publicant la seva *Historia de la Música Española*, mostrantse queixós de la conducta dels redactors de la *Gaceta Musical de Madrid*, sobre tot de son director el mestre Eslava, per qu'havien criticat algunes opinions exposades en la tal *Historia*.

«Además de esto, España tiene títulos verdaderos y auténticos para figurar dignamente en la historia del arte musical, sin necesidad de apropiarse lo que no le pertenece. Creemos también que varios hechos que presenta están apoyados en débiles fundamentos...».

Sigui com vulgui, era una empresa veritablement temeraria acometre un treball com el qu'intentava realisar el bon Teixidor, par-

tint de l'idea, accentuada per la bona fe y millor voluntat, repetida encare després d'ell per uns y altres escriptors d'aquestes materies, de que 's podria escriure l'història *universal* de la música sense conèixer les històries parcials d'uns y altres pobles que formen aquella universalitat. El bon desig no bastava pera efectuar semblant treball, y si avuy encare 's jutgaria descabellat el propòsit, no hi hà que dir que 's calificaría de follia, colcantse qui l'emprengués en els temps de Teixidor. Fullejant les planes de son *Discurso*, se troven les fonts ont begué nostre historiador universal: en els treballs similars del bon Pare Martini; en les furies d'espanyolisme del jesuïta Pare Lampillas; en les obres de Zarlino, Doni, Baini, Mignot, Rolin, etc., de temps gayrebè veïns als seus, y no cal citar les d'uns y altres autors antiquíssims. Escriure història universal de la música sense documentació, era veritablement un deliri. L'autor confessa, en la plana 5 del pròleg del *Discurso*, l'anguniada pobresa de monuments respecte a la música espanyola profana (no era molt abundant, tampoc, la religiosa): «Esta escasez en los tiempos modernos es tal, que si no fuera por una memoria ó disertación sobre el origen del melodrama moderno, escrita en idioma francés, por un anónimo é inédita, de la cual nos hizo presente Don Miguel de Manuel, bibliotecario que fué de San Isidro, nos era casi imposible decir cosa alguna que redundase en favor de la música española profana».

Poc valor tenia 'l document quan, per confessió del mateix Teixidor, tot lo que deya sobre la música lírico-dramàtica s'apoyava en un manuscrit anònim. Malgrat tots aquests extrems, Teixidor es digne d'elogi per haver emprès la tasca tan ingrata d'acometre tal obra, en la qual havia de sortir derrotat, com ho foren més tart uns y altres historiadors.

FELIP PEDRELL.

(Seguirà)

ORFEÓ CATALÀ

EL MESTRE GARCÍA ROBLES, SOCI HONORARI DEL ORFEÓ

En l'última Junta General que celebrà la nostra Institució, se nombrà per aclamació soci honorari de la meteixa al mestre En Josep García Robles. Presentada la proposició per la Junta Directiva, el director del ORFEÓ CATALÀ l'apoyà en termes entusiastes, recordant als presents lo que representa 'l mestre García en el renaixement de la música catalana; sos treballs d'art seriós y noble, quan regnava casi exclusivament en nostra terra l'italianisme decadent y la romança cursi; ell fou dels primers sinó 'l primer, que donà mostres del *lied* íntim entre nosaltres, oferint un bell exemple a n'els joves de son temps, fentlos veure a casa nostra lo que admiraven del estranger; ell ha sigut pera l'ORFEÓ un dels mestres més bon amic y entusiasta, havent donat a nostre repertori obres de gran volada, com *La Bandera Catalana* y la trilogia *Catalonia*, aclamades pel nostre públic. Les obres del mestre García porten sempre l'empremta del entusiasme d'un noble artista en qui 'ls anys no minven les forces creadores d'un art sempre jove.

Els socis aculliren la proposició ab generals y entusiastes aplaudiments.

L'acte del ORFEÓ CATALÀ ha sigut un acte de justícia que'ns honra. L'enhorabona més sincera a nostre bon amic y venerable mestre García.

CONCERT DEDICAT ALS PROTECTORS

Tingué efecte aquest el dijous 21 de Janer y en ell s'hi cantà un programa per demès variat, que 's regí pel següent ordre :

El cant de la Senyera, Millet. a) *La filla del Rey de França*. b) *Nit de vetlla*. Cançons populars recullides per Na Julita Farnés. ; *Oidà*; Secció de noys amb acompanyament d'orga pel Mestre Comella (primera audició), Romeu. *Els mals companys*, Lambert. *La pastoreta*, Pérez. *El soldat y la donzella*, Lambert. *Sota del olm*, Cançó popular (primera audició), Morera. *La mort del escolà*, Nicolau. *Madrigals*, Joan Brudieu. *La viuda*, Mateu Flecha. *Himne del arbre fruyter*. Secció d'homes, (primera audició), Morera. *La Brema*, Clavé. *L'Encís*, Viñas. *Al-leluia*, Hændel. *Els Segadors*, Millet.

L'èxit que coronà l'interpretació d'aquest programa fou per cert ben senyalat, mereixent ésser repetides bon nombre de composicions, entre les quals hem de citar les dels mestres Romeu y Morera, que cantava l'ORFEÓ per primera vegada.

¡Oydà!, original del distingit mestre de Capella de la Catedral de Vic, es una melodia plena de frescor, de tendresa y espontaneïtat que produeix el més bell efecte cantada per les veus de noys. Molt franc resulta també, y ab tot l'ayre de la terra, l'*Himne del arbre fruyter*, del mestre Morera, que per tot arreu aont se canta esdevé prompte popular. Pera l'objecte qu' ha sigut escrit, no podia pas ostentar millor mèrit qu' aquell: inspirat en la cançó del poble, al poble retorna fet obra d'art. L'armonisació deguda al mateix mestre de la xamosa cançó popular *Sota del olm*, ens era ja coneguda per haverla cantada en distints concerts la «Schola Choral» de Terrassa. Tractada ab gran desembràs, les veus hi juguen ab el mateix humorisme que 's desprèn de la cançó, resultant tot plegat d'una franca alegria comunicativa que pessigoneja per tot el cos. Els qui volen fer passar la cançó popular catalana per tristoya y massa uniforme, qu' escoltin *Sota del olm*, que no es pas la sola aixerida.

Una altra obra que, pel temps que no havia sigut cantada, despertà força interès, fou *La Brema*, d'En Clavé. Es aquèsta, sens dubte, una de les obres més acabades del gran cantor del poble: un ver quadre que porta a la memoria les escenes populars immortalisades per Teniers, però fet a la catalana; d'una vida, d'un color y d'un ambient de terror que talment sembla sanejar l'ayre que un respira. Bé podem dir que les fresques tonades d'En Clavé no envelliran may: joves y vells les gaudeixen ab igual daler, y ja es sabut que constitueixen sempre 'ls majors èxits del ORFEÓ.

Com se pot veure, salvant l'*Al-leluia* de Haendel, totes les composicions del concert eren d'autors catalans: prova evident de la vitalitat de nostra música, puix no es solament en el genre choral ont els seus conreuadors espandeixen llurs inspiracions.

SESSIÓ DE SONATES

Molt interessant resultà la vetllada qu' En Francesc Peracaula, pianista, y En Antoni Torelló, violinista, oferiren als senyors socis del ORFEÓ CATALA la nit del 23 del prop passat Janer. Els esmentats artistes executaren dugues Sonates de Beethoven, pera piano y violí, y, pera terminar, una Sonata (op. 13) de Grieg. Per cert, que la derrera Sonata es ben poc coneguda. Menys ferma, potser, que les altres dugues Sonates pera violí y piano, ja conegudes, del mateix autor, es, ab

tot, força interessant. Ja no cal dir, tractantse del ben simpàtic compositor noruec, que tot ella està ben impregnada de sabor popular. Molt cuydada resultà l'execució que'ns en donaren, com també la de les precedents.

L'acció d'En Torelló y d'En Peracaula es ben digna d'aplaudiment. Viuen abdós, a Sant Sadurn de Noya. Are bé, en lloc de deixar-se envair y després vèncer (com tants d'altres!), per aquell no sé què especial (tan refractari a l'art) que regna, malhauradament, en certes viles provincianes, y oblidar, per consegüent, les obres capdals dels grans mestres, són prou artistes, prou forts, prou coratjosos pera reaccionar y dedicar una gran part de les vetllades (aquelles vetllades tan tontament viscudes, generalment...), a treballar les grans pàgines de la literatura musical. *Sonates*, *Trios*, obres pera piano, tot ho estudien, tot ho executen y ho ofereixen després, generosament, als qui 'ls rodegen. ¿No es ben lloable, repetimho, l'exemple d'aquests artistes? Y es el fruyt d'algunes d'aquestes vetllades, consagrades a l'art, qu'han vingut a oferirnos darrerament.

En Peracaula y En Torelló foren força aplaudits pel nombrós públic qu'omplia la gran sala d'ensaigs de la nostra entitat.

Nosaltres hi afegim ab gust el nostre aplaudiment, tot desitjantlos hi prou fé y prou força de voluntat pera continuar, com fins are, des del seu *reconet*, la llur acció benefactora.

RECITAL DE VIOLONCEL

La nena Aurelia Sancristòfol, de quals mèrits en el violoncel vàrem ocupar-nos ja en altra ocasió ab motiu de la vetllada celebrada per la festa de Santa Cecilia en el meteix lloc del ORFEÓ, va obsequiarnos el día 30 del passat Janer ab tot un senyor recital. Vegis sinó 'l programa, qu'executà per cert ab una superioritat que faria honor a qualsevol mestre: *Concertino* (Klengel), *Suite en do major* (Bach), *Sonata* (Hændel), *Cants hebreus* (Max Bruch), *Serenada* (Boellmann), *Papillon* (Fauré), *Nocturn n.º 2* (Chopin), *Mazurka* (Popper).

L'èxit alcançat per la petita concertista fou gros y merescut. En les composicions dels clàssics Bach y Hændel admirà per l'aplom y la rara comprensió ab que les executà, lluint més tart les qualitats del seu mecanisme y de la seva dicció delicada en les peces restants del programa. En quant a la part tècnica de l'instrument, cal ponderar la flexibilitat del seu arquet y la justesa d'afinació que rarament li falla. Sense por d'exagerar, podem dir qu'en el petit cos de N'Aurelia Sancristòfol hi germina una gran ànima d'artista.

Acompanyà al piano a la nena concertista 'l seu mestre En Josep Soler, a qui endrecem la nostra enhorabona per sa bona direcció.

REPARTIMENT DE PREMIS

En el concert-repàs que celebrà l'ORFEÓ 'l diumenge 7 del corrent mes, se verificà a la vegada 'l repartiment de premis als noys qui formen part de la secció choral y assisteixen, com disposa 'l reglament, a les classes de solfeig y teoria de la música que té establertes la nostra Institució.

L'acte fou presidit per D. Joaquim Cabot, a qui acompanyaven alguns individus més de la Junta Directiva y 'ls mestres del ORFEÓ, el qual, després de pronunciar algunes paraules donant explicacions del acte que s'anava a realisar, anà entregant als noys llurs premis corresponents, que consistien en un diploma y un llibre de música o de literatura catalana.

La tanda de «notabilíssims», no gayre abundosa enguany, la composaven els noys Enric Alba y Eduart Xifré, de la secció superior; Joan Tomàs, de la quarta secció; Emili Pérez, de la tercera; Lluís Vallés, de la segona, y Francesc Pi, de la primera.

Finit el repartiment, el president senyor Cabot, endreçà als alumnes paraules d'encoratjament pera que, aplicantse en l'estudi, facin honor als mestres y al ORFEÓ CATALÀ y pugui la Junta Directiva oferirlos un altre any premis més valiosos en correspondencia als majors mèrits qu' hagin contret durant el curs.

Després, dirigits pels mestres Millet y Comella, els noys varen cantar *El senyor Rector*, d'en Morera; *La non-non del Jesuset*, de Jaques-Dalcroze; *Oydà!*, de mossén Romeu, y *L'ensenyà*, d'En Comella, essent en totes les cançons força aplaudits y havent de repetir la de Dalcroze y la de mossén Romeu.

Concedit un descans de mitja hora, la simpàtica festa terminà ab l'audició de variès composicions del repertori per les tres seccions del ORFEÓ.

CONCERT EXTRAORDINARI DEDICAT ALS OBRERS

El Palau de la Música Catalana, en qual recinte han de gaudirhi les belles tonades de nostres cançons totes les classes socials, des de la més noble aristocràcia fins a la més humil menestralia, se vegé honorat el diumenge día 21, ab un concurs nombrosissim d'obers, invitats pels meteixos socis del ORFEÓ, y als quals dedicà 'l cos choral un selecte concert, qu'ha vingut a commemorar l'aniversari de l'inauguració de dit Palau.

Baix la direcció del mestre Millet, va cantarse 'l següent programa, triat entre les composicions més aplaudides del repertori: *El cant de la Senyera*, Millet; *Els tres tambors*, Lambert; *El Rossinyol*, Más y Serracant; *El soldat y la donçella*, Lambert; *Sota del olm*, Morera; *Ave verum*, Saint-Saëns; *Credo de la Mis-*

sa «Papa Marcel», Palestrina; *La non-non del Jesuset*, Jaques-Dalcroze; *Ora-ció del matí*, Berlioz; *¡Oidà!*, Romeu; *Els mals companys*, Lambert; *Les flors de Maig*, Clavé; *Himne del arbre fruyter*, Morera; *La Brema*, Clavé; *Pregaria a la Verge del Remey*, Millet; *Aucellada*, Jannequin; *La mort del escolà*, Nicolau; *Al-leluia*, Hændel.

Malgrat la novetat que 'n sos gustos representava l'execució d'aquest programa, el nombrós públic, qu'omplia a vessar la gran Sala d'Audicions, escoltà ab exemplar reculliment totes les obres en ell compreses, manifestant sovint ab els aplaudiments més xardorosos les composicions qu'eren més de son grat. Algunes d'aquestes els orfeonistes se vegeren obligats a repetirles, com foren: *El soldat y la donzella*, *¡Oydà!*, *Els mals companys*, *Himne del arbre fruyter* y *La mort del escolà*, rarament repetida aquèsta per sa llarga duració.

Al final del concert, el públic no volgué abandonar la sala sense sentir l'himne patriòtic *Els Segadors*, el qual s'acabà en mig d'una grandiosa ovació dedicada als mestres y als choristes.

Fou, en resum, una festa qu'omplí a tothom de satisfacció: al auditori, completament nou a casa nostra, pel pler que li proporcionaren les canturies del ORFEÓ, y an aquèst pel èxit popular qu'ab dit concert acabava d'obtindre.

FESTA DE BALLS POPULARS

No era la primera vegada que «L'Esbart Català de Dançayres» obsequiava al ORFEÓ CATALÀ ab ses pintoresques y cadencioses ballades. A darreríes del istiu passat li dedicà ja una sessió que causà gran pler; mes llavors no hi figuraren pas totes les composicions del seu llarc repertori, y per això s'imposava una nova sessió que, d'acort ab la Junta del ORFEÓ, va senyalar-se pera 'l dimars de Car-nestoltes.

Molt abans de l'hora de comencement, la sala d'ensaigs, hont havia de tenir lloc la festa, se veyà ja completament invadida pels socis, constituint la millor prova del interès y de la forta simpatia que desperten entre 'ls ciutadans la re-constitució de nostres dances camperoles que la tradició ha guardat just a temps pera ésser recullides a la nostra hora per uns quants mestres y aficionats.

Però, en la tanda d'aquest día, En Rafel Tudó director de «L'Esbart», va incluírne dues de foranes. L'una, *Els Patinayres*, última creació de la moda, introduída fa poc en els nostres salons, agradà pels seus elegants moviments y s'aplaudí fins a obtenir la seva repetició; l'altra, *Contradança anglesa*, coneguda vulgarment ab el nom de *Llanceros*, no fou ja tan aplaudida, considerantla els espectadors—potser ab raó—fora de lloc en aquell programa. No obstant,

ben ballada la *Contradança*, com ho fou pels dançayres de «L'Esbart», no deixa d'oferir cert interès ab les variades figures dels seus quadres.

Foren, doncs, els ballets de casa ab ses típiques tonades els que s'endugueren l'aplaudiment més general. Entre'ls que cridaren més l'atenció hem de citar els nomenats *Ball dels Cascabells* (Merola-Bergadà), *Contrapàs* (Pallars) y *Ball Cerdà* (Plana de Vic), que figuraren en la primera part. El *Contrapàs*, molt bonic y original, en el qual En Tudó sembla trobarhi alguna remembrança de les antigues dances paganes ab son indispensable simbolisme, va tenir de repetir-se a vives instancies de la concurrència. El *Ball dels Mocadorets* y la *Dança y Ball del Ciri*, de Castelltersol, per ésser ja coneguts no despertaren tanta curiositat, agradant més *La Bolangera*, del Pallars, ballet de molt efecte per les seves combinacions de conjunt, que posà fi a la sessió.

Fou, en veritat, una festa de les més simpàtiques, deixant a tothom ben complagut.

EXCURSIÓ A VALENCIA

D'una falaguera nova tenim de parlar als nostres lectors, y ho es veritablement de falaguera, car significa l'expansió del nostre ORFEÓ CATALÀ, y, per tant, de la nostra música, més enllà de la terra catalana: es aquesta agradable noticia l'excursió del ORFEÓ CATALÀ a Valencia pel vinent mes de Maig. El nostres germans valencians, desitjant sentir a llur capital meteixa la nostra Institució, han combinat aquesta agradable excursió per aquell temps, fentla coincidir ab l'obertura de l'important Exposició regional que celebraran durant la próxima primavera.

Sàpiguin are, tan sols, els nostres llegidors, la noticia. Més endavant ja 'ls posarem al corrent dels pormenors d'aquesta important excursió artística, que, además d'art, donarà una bona ocasió pera fer patria y unir encare més als dos pobles germans per naturalesa y per ideals.

CATALUNYA.

BARCELONA

Gran Teatre del Liceu. - Ab les representacions de *Tannhäuser* a la tarde y de *Mefistofele* a la nit, donà fi 'l diumenge, día 14, la temporada d'hivern en aquell teatre. Durant el seu transcurs, hem posat ja al corrent als nostres llegidors del èxit més o menys brillant qu'han obtingut obres y artistes. En conjunt la temporada no ha resultat pas de les menys fructuoses pera l'empresa; però, en quant a la part artística, altres l'han aventatjada. Si bé es cert que les millors introduïdes en la presentació escènica d'algunes obres, s'han endut el nostre aplaudiment, l'interpretació general en l'orquestra no ha sigut pas tan cuydada com poguèrem observar l'any passat baix la direcció de meritíssimes batutes alemanyes. L'impressió que 'ns deixaren enguany les representacions wagnerianes fou ben migrada, y, per tant, distà molt de correspondre a l'importancia de les obres. Això no obstant, el públic les hi ha dedicat tot el seu favor, lo qual prova 'l predomini de Wagner avuy sobre 'ls demés autors y l'atracció qu'exerceix sempre una bona *mise en scène*. Cal reconèixer també que 'ls fragments cantats en català en dites obres, *Tannhäuser* y *Lohengrin*, no han sigut pas extrany al gros èxit per elles alcançat. Que serveixi, doncs, d'estímul a l'empresa, y qu'un altre any, millor guiada aquèsta en son bon zel, pugui deixarnos contents a tots.

Heusaquí are 'l balanç de les representacions donades durant la finida temporada. Les 60 representacions de nit junt ab les 14 de tarde s'han repartit entre el següent repertori: *La Damnació de Faust*, 6; *Aida*, 10; *Samsó y Dalila*, 2; *Els Barbres*, 2; *Zazà*, 5; *El Trovador*, 1; *Rigoletto*, 6; *L'Africana*, 3; *Tannhäuser*, 10; *Dinorah*, 2; *L'atac del molt*, 7; *Lohengrin*, 10; *Mefistofele*, 8; y *Manon Lescaut*, 2.

Com se pot veure en la llista precedent, confirmant lo que més amunt hem dit, Wagner es qui s'ha endut enguany major nombre de representacions, 20, ab dues obres solament. Derrera d'ell segueix Verdi, qui, ab tres obres distintes, puja al nombre de 17, y dels restants autors, Puccini es el qui queda relegat al darrer lloc: 2 representacions ab la seva *Manon Lescaut*. May siguin més. ¿No 'ls ho sembla aixís?

Segons acort de la Junta de Govern, nostre primer teatre líric no tornarà a obrirse pera l'òpera fins després de la restauració de la sala, que 's té projectada, o sigui per Novembre vinent; de manera que, acabats els concerts de Quaresma, restarà 'l Liceu definitivament tancat, suprimintse la temporada de primavera.

Aixís, queda forçosament aplaçada l'estrena de *Salomé*, que 'ns havien promès pel mes de Maig.

Associació Musical de Barcelona. - Pera celebrar el segón centenari de les seves audicions, aquella benemèrita societat ha organísat pera la temporada de

Quaresma vuyt grans concerts simfònics, que tindran efecte, com els darrerament celebrats, en el teatre del Liceu 'ls dies 4, 7, 11, 14, 18, 21, 25 y 28 de Mars.

Aquestes audicions revestiran excepcional importància, puix s'executarà la *Novena simfonia* ab chors, de Beethoven, per un conjunt de 450 executants, que dirigirà 'l mestre alemany Franz Beidler, de Bayreuth.

Lograda la vinguda del director del Conservatori de París, el notable mestre Gabriel Fauré portarà de sa propia mà la direcció de son cèlebre *Requiem* y 'l *Caligula*, abdúes pera chor y orquestra, poguent nostre públic ademés admirar-lo com a concertista en l'interpretació del *Quinteto* en la part de piano.

L'Associació ha conseguit l'ajust de la pianista Marguerida Long de Marliave, pera l'execució de la *Balada* (ab orquestra) del meteix Fauré, així com d'altres obres pera piano, que constituiràn un *Recital íntim* pera 'ls senyors socis y abonats.

L'eminent Casals, en aquests concerts, dirigirà per primera vegada a Espanya y presentarà a la seva esposa, cèlebre violoncelista, Mme Guillermina Suggia, ab qui després interpretarà 'l *Doble Concerto* de Moor, a dos violoncels y orquestra, y varies importants obres qu'han aplaudit altres públics.

Un altre artista català molt estimat y que d'alguns anys ençà no s'ha fet sentir, En Mario Calado, interpretarà també en un concert de la tanda l'hermosa *Fantasia* de Schubert-Liszt, pera piano y orquestra, qu'es una de les obres que més celebritat li han donada.

Per fi, en dits concerts se donaran les primeres audicions següents: *Le Prince Igor*, de Borodine; *Lieder*, de G. Fauré; *Concerto* pera violoncel y orquestra, de E. d'Albert; *Simfonia*, de E. Moor; *Poema*, de Morera; *Juventut* (simfonia poemàtica), de Manén; *Balada*, de Rötgen, *Rapsodia Rumana*, de G. Enesco; *Iberia*, de Albeniz; *Preludi*, de G. Huré, y altres del repertori de l'Associació Musical.

Palau de la Música Catalana. - El segon concert dels «Capvespres musicals selectes», tingué efecte 'l diumenge 31 de Janer, ab el concurs de la senyoreta Francisca Correa (soprano), senyor Marià Perelló (violinista) y senyor Vía (pianista).

Figurava en la primera part la sonata en *re* de Beethoven pera piano y violí, que digueren els joves concertistes Vía y Perelló ab molt d'art y pulcritut. En la segona part, En Vía va ferse aplaudir en l'interpretació de tres peces de J. S. Bach, y En Perelló 'ns donà a conèixer un *Andante cantabile* de Nardini, inspirada pàgina de la més esquisida distinció, y 'l bellíssim *Concerto* en *re* de Tartini, del qual l'auditori 'n quedà del tot prenat. En l'execució d'aquestes obres En Perelló posà novament de relleu les excelents condicions que posseeix de temperament, escola y estil, les quals li senyalen entre 'ls artistes de la terra un lloc ben distingit.

La senyoreta Correa, prou coneguda en nostres centres musicals per les seguides proves qu'ha donades del seu talent de cantatriu, obrí la darrera part del programa cantant per primera vegada en públic les melodies: *La Reina del Mar* de Borodine y *Liliana* de Pahissa. Les dues, d'un caràcter bastant semblant, agradaren molt per sa delicadesa. La d'En Pahissa es una pàgina escrita ab for-

ça art y sadollada de tendra poesia, faltanthi solament un xic més de personalitat. Seguidament la senyoreta Correa 'ns feu sentir de nou *Enterro y Vetlla d'amor* d'En Morera, que reberen un aculliment dels més entusiastes. Les dues van haver de repetir-se entre mig de grans aplaudiments, sobressortint la primera per la seva sobrietat d'expressió y son profón sentiment.

El senyor Via posà fi a la sessió executant en el piano, ab mecanisme atildat, tres composicions de Schumann : *Au soir*, *Élévation* y *Papillons noirs*, que li foren premiades ab llargs aplaudiments.

El públic sortí del concert plenament satisfet.

El divendres, 19 de Febrer, se celebrà en el meteix Palau, una funció-concert organitzada per la rondalla castellana «Alfonso Victoria», que visità nostra ciutat durant les festes de Carnestoltes.

La banda municipal, cedida pel alcalde de Barcelona pera 'l major lluiment del concert, y la Rondalla, varen executar diverses composicions musicals de Wagner, Chapí, Grieg, Rodríguez, Veiga, Guerra y Serra, essent totes molt aplaudides per la concurrència qu'omplia quasi tota la sala.

Entre 'ls números més notables cal citar els qu'interpretaren els guitarristes Cèsar Guerra y Antoni Rodríguez, director de la Rondalla, y el duo de guitarra y bandurria dels germans Ramírez, que meresqueren els honors del *bis*.

L'ORFEÓ CATALÀ, com a demostració de cortesia, obsequià als rondallistes ab un petit refresc que 'ls oferí en el local de l'associació, restant els de la Rondalla molt agraits al obsequi.

Ateneu Barcelonès. - Aquesta distingida entitat, en qual nombre de socis més notables hi havia figurat en vida 'l malaguanyat músic Francesc Alió, volgué honorar la memoria del antic consoci, dedicantli 'l dia 15 del corrent mes una vetllada necrològica, que 's vegé extraordinàriament concorreguda.

Oberta la sessió pel president del Ateneu, senyor Roca, qui endreçà sentides frases al recort del plorat company a qui 's dedicava la vetllada, seguí immediatament la lectura, pel senyor Oliva, d'un important treball crític del mestre Pedrell, versant sobre l'obra d'En Francesc Alió. Ab un veritable amor y ab gran serenitat crítica parlà l'eximi musicògraf d'En Alió com a recolector y armonisador dels motius populars, fent abans una ràpida apreciació del romanticisme català y acabant ab un retrat molt fidel del caràcter moral d'En Alió, tot dolent-se de que l'obra empresa ab tant d'entusiasme y bona sort no hagués sigut continuada, ab tot y la formal promesa de novells fruyts que no arribaren a saonar.

Premiada la lectura ab llargs aplaudiments, tot seguit comencà la part dedicada a les cançons populars. Aquèstes, en nombre de sis, foren perfectament cantades, ab aquella senzillesa y naturalitat que 'l genre requereix, per la senyora Dachs, acompanyantla en el piano 'l senyor Salvat. Entre les que produïren més impressió cal senyalar *L'estudiant de Vic*, *El testament de N^a Amelia* y *La Verge del Coral*.

Les cançons originals : *Pròlec*, *Cançó de l'Estrella*, *Cançó de l'Oruga*, *Plor de la tórtola*, *Si tu fossis aquí...* y *No't sàpiga greu...* va cantarles la senyoreta Maria Torrents ab delicadesa y bonica veu, mereixent ella y la seva acompanyan-

ta, senyoreta Campins, moltes enhorabones. L'última cançó, *No't sàpiga greu...*, inèdita encare, agradà molt pel seu sentiment íntim y hagué de repetir-se pera complaure 'l desig del auditori.

Don Lluís Domènech llegí a continuació 'l seu treball *Un recort al Alió*, el qual, escrit en un estil molt pintoresc, mantingué constantment el somris en els llavis dels qui escoltaven. No hi faltà, per això, la nota sentida. Els paragrafs finals ressenyant l'impressió dolorosa que causà als amics l'inesperada mort d'En Alió, emocionaren fonament a la concurrència. Havent acabat la seva lectura, el senyor Domènech rebé una carinyosa y llarga ovació.

Per fi, el mestre Vidiella se sentà al piano y, de la manera més exquisida, ab aquell art superior que tots li reconeixem, interpretà les hermoses composicions: *Nota de color*, *Ballet de Berga*, *Ball del Ciri*, *Barcarola* y *Marxa fantàstica*. L'auditori demanà, ab l'insistència dels seus aplaudiments, la repetició de les dues derrerres y dedicà al inimitable mestre una ovació xardorosa que durà llarga estona.

El senyor president donà per acabada la sessió, regraciant als artistes per llur valiosa tasca y a tots els presents allí per haver honorat ab llur assistència l'acte qu'a la memoria d'En Alió acabava de tenir efecte.

En el meteix saló d'actes del Ateneu havia tingut lloc dies abans un recital de cant per la senyoreta Adelina Serra ab acompanyament de piano per En Ricard Vives, que despertà viu interès, rebent abdós artistes seguides mostres de aprovació.

El programa, disposat ab remarcable traça, estava dedicat en sa primera part als autors clàssics Bach, Hændel, Mozart, Pergolese, Giordani, Schubert, Schumann y Beethoven; la segona part comprenia un floret de cançons portugueses totes ben triades, y la tercera, dedicada als autors moderns, oferí l'audició de boniques composicions de Cèsar Franck, G. Hue, Fauré, Grieg, Mas y Serracant y Chaminade.

Estudis Universitaris Catalans. — El nostre desig, manifestat en un dels derrers números de la REVISTA, de que fos creada abiat pels «Estudis Universitaris Catalans» una càtedra de música a càrrec del mestre En Felip Pedrell, s'ha vist complert més prompte de lo que pensàvem.

En el local de l'Associació Catalana d'Estudis (Pi, 7, principal), començà 'l dissabte, día 4 de Febrer, un curs d'Historia musical y ètnica de la cançó popular, a càrrec del insigne mestre tortosí. Les lliçons se donaràn cada dissabte a les set de la tarde y seràn acompanyades ab il·lustracions a veu y armonium.

En la sessió inaugural, el mestre Pedrell, després de saludar a l'Associació y als Estudis Universitaris Catalans, llegí 'l programa de materies, qual síntesi pot formularse així:

La música natural, instintiva, humana. (La cançó y la saltació o la dança.)
— La música dels tractadistes. (Sistemes musicals.) — La música dels artistes. (Principis d'estil en la lliure adopció del material musical y productes del geni de l'invenió.)

Distinció de tres períodes principals de l'Historia completa de l'art musical:

I. La música homòfona de l'antiquitat. — II. La música polífona de l'Edat Mitja. — III. La música harmònica o moderna.

Historia dels instruments y sistemes musicals.

La cançó y la dança, elements ètnics.

L'origen de totes les formes musicals modernes prové de la cançó y de la dança. — Formes. — Classificacions.

La personalitat de la cançó popular catalana.

Reintegració de la cançó popular a l'Art.

Passà després a exposar la primera lliçó, il·lustrada ab les audicions de la cançó armenia, himne a Chavarchan, del cant sagrat dels indis Mbororós de Nort-Amèrica, del Yaravi de Guito d'un Durpad (cantades pel senyor Dini, acompanyat al armonium), fen notar ses característiques. Acabà l'interessantíssima lliçó ab una cançó de Balakirew basada en un cant dels remers del Volga.

El mestre Pedrell fou molt aplaudit per la nombrosa concurrència.

En dit local continua oberta l'inscripció.

Circol Artístic de Sant Lluc. — El jove violinista Rossendo Masriera, acompanyat al piano per A. Galimany y ab el concurs del violinista A. Palau, donà el diumenge, 24 de Janer, una sessió musical en la qu'interpretà diverses obres de Händel, Schumann, Grieg y Corelli, posant de relleu les seves qualitats d'artista, que 'l feren acreeador a les alabances sinceres de tot l'auditori.

A elles hi afegim la nostra felicitació.

Ateneu Obrer de Barcelona. — En el local d'aquesta entitat s'hi ha celebrat darrerament una interessant Exposició d'Art. Ab aquest motiu, y com a complement d'aquesta manifestació artística, s'hi varen organitzar tres concerts.

En els primer y tercer, que tingueren lloc en les vetlles dels dies 2 y 6 del passat Janer, hi varen cantar triades composicions les senyoretes Pilar Ruffi y Consol Ros y 'ls senyors Calvet y Camp.

Obtingueren una senyalada ovació la senyoreta Ros en l'interpretació justa de *El Vianant*, de Schubert, y la meteixa senyoreta junt ab la senyoreta Ruffi ab el *Ton y Guida*, hermós duo que's vegeren obligades a repetir dugues vegades.

El segon concert, a càrrec del Orfeó Bell-Montseny, dirigit per En Concorði Gilabert, fou una palesa demostració de lo molt qu'avença aquest Orfeó, ab tot y 'l poc temps qu'està fundat. L'execució fou molt esmerada, fins més de lo que pot esperarse d'una gent que 's posa a cantar acabant tot just de deixar les eynes del treball; pera demostrar el seu bon gust y refinament artístic, no 'ns cal més qu'esmentar els autors que formaven son escullit programa, que són: Mendelsshon, Otto, Millet, Nicolau, Casals, Thomas, Gelabert, Borrás de Palau, Mas y Serracant, Rillé, Clavé y Grieg.

Els senyors Garganta (piano), Toldrà (violí) y Planas (violoncel), executaren el tríu en *sol* de Händel y 'l tríu en *re* de Weber, en que obtingueren senyalada ovació.

TERRASSA

La tan aplaudida «Schola Choral» anuncia la celebració de «IV vetllades se-

lectes d'Art» proporcionant als aymadors de la bona música una exquisida execució de composicions triades entre 'ls més ben reputats mestres. Vegis el programa :

I. Recital Enric Granados. Diumenge, 7 de mars : *Sonata*, Scarlatti-Granados; *Sonata* núm. 14 (Clar de lluna), Beethoven; *Consolació*, núm. 3, Liszt; *Kinderscenen* (Escenes d'infants), Schumann; *Impromptu*, Schubert; *Nocturn* y *Balada*, Chopin.

II. Cançons ab gestes, rondes infantils y exercicis de gimnasia rítmica, per les seccions de nens y nenes.

Tiqui-toqui, *Les fermes petites cames*, *La casa tota petita*, *Revidididididiti*, *Historia del Jan petit*, *L'anar al llit del nen*, d'E. Jaques-Dalcroze; *Arri, arri, cavallet*, de Morera; *Ronda del nen*, *Ronda dels petits gnoms de la montanya*, *Ronda dels bons treballadors*, *Ronda del faldellí*, *Ronda del doctor*, *Ronda de la núvia*, d'E. Jaques-Dalcroze.

III. Música de cambra per l'Academia Ainaud de Barcelona, Vives (piano), Ainaud (violí), Brossa (violí), Estera (viola), Brandia (violoncel).

Quintet en fa menor, Cèsar Franck; *Quartet* núm. 14 en *re menor* (dels Angels), Schubert; *Quintet en mi bemol*, Schumann.

IV. «Schola Choral» ab ses tres seccions.

Cant dels joves, Morera; *Princep d'amor*, «A tu sol te vull conèixer», *Les falses ilusions del món*, *Deu de mort y Deu de vida*, *Adeu, món, l'ànima es lassa*, J. S. Bach; *Vina, oh, vina sol de vida*, *Sus, sus, gent del imperi*, Max-Reger; *Al·lèluya*, Jaques-Dalcroze; *L'estudiant de Vic*, *Sota l'olm y Sant Ramon*, Morera; *Magali*, Llongueras; *Adeu, germà meu*, Hubertus Waelrant; *Vos me feriau tan dolçament*, Jacques Mauduit; *Adeu, petita Rosa*, Jaques-Dalcroze; *Himne del arbre fruyter*, Morera.

ES DE BORDEUS.

Societat de Santa Cecilia. — Heusaquí 'ls programes dels derrers concerts, qu'han obtingut el més gran éxit :

4.^è Concert : *Simfonia* (op. 25), V. d'Indy; *Les Enfants à Bethleem*, G. Pierné; obres de Paladilhe, Mozart, Schubert, Liszt, toques y cantades por las senyores Gillet-Parentani y Caffaret; *Lohengrin*, preludi del tercer acte.

5.^è Concert : *Simfonia Eroica*, Beethoven; Concerto en *mi major*, Bach (L. Capet); *Siegfried-Idyll*, Wagner; *Pêcheur d'Islande*, Guy Ropartz; *Xacona y Aria*, Bach (L. Capet); *Les Francs-Juges*, Berlioz.

Molt s'ha aplaudit al cèlebre violinista L. Capet, qui es, al meu entendre, el virtuós més artista de l'hora present.

La *Simfonia* op. 25 de V. D'Indy es una preciositat. El tema es, per cert, dels més sublims, y 's transforma, rítmica y tonalment, de grandiosa manera. L'obra ha sigut magníficament executada per En Pennequin y la senyoreta Caffaret (piano).

Ademés del admirable *Siegfried-Idyll*, hem sentit per primera vegada algunes pàgines, força interessants, d'En Pierné y d'En Guy Ropartz. He admirat la frescor innocent y un xic monòtona de l'obra d'En Pierné y he saborejat en gran manera la bellesa, de caràcter ben popular, y la fonda emoció—potser romàntica—de la música d'En Guy Ropartz.

No parlo, com de costum, de tots els demés concerts, menys importants, donats durant aquest mes, car tindriem feyna llarga....

H. C.

NOTES BIBLIOGRAPHIQUES.

Michel Brenet : HAYDN.—Paris, Félix Alcan, éditeur, 1909.

M. Alcan continúa enriquant la seva ja ben variada col·lecció dels *Mestres de la Música*. Are acaba de publicar-se 'l *Haydn*, d'En Michel Brenet, y, segons s'anuncia, abiat podrem paladejar el *Grétry*, d'En Pere Aubry; el *Liszt*, d'En Chantavoine; l'*Orlande de Lassus*, d'En Expert; *Chopin*, d'En Laloi, etc. El nom de M. Brenet es ja ben conegut. Ademés de son bell llibre consagrat a *Palestrina*,—primer de la col·lecció que 'ns ocupa—ha escrit altres obres importants—l'*Histoire de la Symphonie à Orchestre*, per exemple—y molts articles de revista. Es, en fi, entre 'ls qui en llengua francesa 's dediquen actualment a la literatura musical, un dels escriptors més entesos en qüestions d'història o d'estètica musical. El seu llibre sobre *Haydn* es força interessant. Consta de dugues parts. La primera d'aquestes dugues parts es purament biogràfica. Però està feta ab tanta traça que, després de llegirla, no solament se coneix en tots els seus detalls la personalitat del vell Haydn sinó que, ademés, pot el llegidor formar-se una idea exacta de lo que fou la vida de la majoria de mestres alemanys del segle XVIII. La segona part del llibre, consagrada a l'obra, es, potser, un xic massa sintetisada. Però no cal oblidar que les dimensions de certs llibres són ben sovint imposades. En Brenet ens parla, doncs, de pressa, però ab força justesa, de les *Opères* del vell Haydn, de sa *Música religiosa*, de sos *Oratoris* y, en fi, de sa *Música instrumental*. En Brenet, com es natural, no s'oblida de fer constar qu'es, sobre tot, el darrer d'aquells genres el que conreuà ab més traça. Ses òperes eren fluïxes, diu En Brenet, però no per culpa seva. La majoria foren escrites a correccuyta y pera respondre, no a una necessitat interior de llur autor, sinó a les circumstàncies o a exigències de son Príncep.

No estigué tampoc molt afortunat al escriure música religiosa. Y es que la necessitat en que 's trovaven els compositors de l'època de Haydn de plaure sobre tot al gran Senyor qui 'ls pagava, feya que la llur música religiosa no fos generalment altra cosa que la que s'escrivia pel teatre, transportada a l'iglesia. Perxò un dels historiadors de la música religiosa d'aquell temps, R. Schlecht, estigué molt encertat quan escrigué—segons ho recorda En Brenet—que la *qüestió Príncep* fou allavors un dels elements més disolvents de l'art religiosa. La sola diferencia apreciable, afegeix En Brenet, qu'existia entre la música destinada al teatre y la destinada a l'iglesia, era que, al escriure la darrera, el compositor tenia 'l dret de lluirhi, si ho desitjava, tota la seva ciencia contrapuntística. El vell Haydn, en fi, ab tot y ésser sincerament religiós, no sapigué ni pogué, doncs, fer altra cosa que lo que feyen en son temps la majoria de compositors de música religiosa.

De tot lo que Haydn sentí a Londres quan hi anà contractat per En Salomon, lo que més el sorprengué foren els oratoris de Hændel. (S'ha de tenir en compte, com fa molt be 'n remarcarho En Brenet, qu'allavors l'obra del vell Bach era quasi desconeguda.) Y l'impressió fou tan fonda, que 's conta que fins exclamà, al sentir l'«Alleluia» del *Messies*: «Es el mestre de tots nosaltres!». Quan En Salomon li suggerí doncs l'idea d'escriure un *Oratori*, l'acceptà de seguida. El capítol dedicat per En Brenet als *Oratoris* de Haydn es força interessant. Molt ho resulta també lo qu'escriu a continuació a propòsit de la música instrumental del vell mestre d'Ésterhaz.

«Haydn est chez lui dans la musique instrumentale» diu, pera començar. Fa, després, curioses observacions y parla ab claretat d'algunes de les característiques del estil de Haydn. S'ocupa també dels models que seguí. En Mysliweczek cregué un día que 'l pare del estil de Haydn havia sigut En Giovanni Sammartini; però Haydn, al saberho, protestà. Segons ell, no rebé altra influencia que la de les Sonates de Carl-Philipp-Emmanuel Bach. Però 'ls historiadors moderns, diu En Brenet, suposant, ab raó, qu'aquesta influencia única no havia pogut ser suficient, han trovat altres noms. Totes les pàgines qu'En Brenet escriu sobre 'l particular y sobre l'història de les formes qu'En Haydn conreua són lluminosíssimes. Ja no cal dir, en fi, que, al parlar de la melodia de Haydn, En Brenet no oblida pas d'ocuparse també, tot passant, d'aquella qüestió prou coneguda que suscità 'l Dr. Kuhac quan afirmà, fundantse en exemples que presentà, que certes melodies de Haydn eren senzillament populars. Ab motiu d'aquest descobriment, ningú ignora que 'l vell Haydn fou batejat de seguida ab el nom, ben decoratiu, de músic croata. En Brenet fa atinades observacions sobre aquesta qüestió ben delicada, parla dels qui han combatut la tesi defensada pel Dr. Kuhac y no amaga 'l seu escepticisme respecte al no ben provat *nacionalisme* del vell Haydn.....

Un llibre, en resum, ben documentat,—com tots els d'En Brenet—sabrosos, agradabilíssim, que recomanem, en gran manera, als músics y aficionats.

F. LL.

Felipe Pedrell : ANTOLOGÍA DE ORGANISTAS CLÁSICOS ESPAÑOLES.
(2 vols.)—Ildefonso Alier. Madrid.

Honorem al mestre Pedrell per son treball incessant pera fernos reviuire 'ls mestres oblidats y desconeguts de l'antigor. La tradició es la basa de tot progrés sòlit, y, per tant, sense 'l coneixement de l'art de nostres passats, no podrem fer art nostra durable. Com més ampla la socolada, més excels podrà ésser el cim.

Es clar que no tot lo del temps passat té 'l meteix valor y per això no tot ha de merèixer igual estima, per lo qual, primerament lo que convé es saber comprendre lo antic, estudiarne l'art y compendren l'ànima (lo últim cosa molt més difícil de lo que sembla), y després ferne la selecció, cullirne la flor d'aquella modalitat sentimental artística, pera enriquir aixís els nostres propis cabals artístics.

Els dos volums que tenim a la vista són una interessantíssima y abundosa mostra de lo qu'havia sigut l'art dels compositors pera orgue a Espanya des del segle xvi fins al xviii. Comença 'l primer volum per una tría de les obres conegudes, gracies al mestre Pedrell, del gran Antoni de Cabezón, un digne company dels grans místics castellans del segle xvi. Les obres de Cabezón porten l'ambient d'aquell segle d'or de la civilització castellana, l'unció y gracia d'un esperit sublimat. Aquells versets y *tientos* han d'ésser executats al orgue pera capirne 'l seu místic sentit. La Pavana italiana y les delicioses variacions sobre 'l cant del *Ca-ballero*, poden ésser executades al piano, ab bon efecte. Al costat d'aquest gran mestre, no hi fan mal paper les obres que segueixen de Juan y Hernando de Cabezón, germà y fill respectivament del primer; l'hermós *tiento* del nostre famós Pere Albert Vila, una de les poques obres pera orgue que 's conserven d'ell; els versets de Giménez y de Pedro de Soto, que porten encomanada tota la gracia melòdica de Cabezón. En quant a les dues *Batallas* de Giménez, se veu que són transcripcions d'obres vocals, del genre descriptiu que llavors tant en boga estava; fora ben interessant posseir aquestes composicions en la forma original, que avuy meteix podrien ésser de gran èxit en audicions públiques. Notables són les composicions d'Aguilera de Heredia, sobre tot el superb *tiento de falsas* de quart tò, y 'l *tiento* de Clavijo del Castillo, que 'l mestre Pedrell estima com una de les millors obres de la colecció. En cambi, no estimem gayre 'ls intermedis pera la Missa d'*Angelis* de Joan Cabanillas; se veu que ab ell l'època de decadencia ha començat. El volum primer acaba ab una colecció de versets d'un autor desconegut, de bon estil y d'un interès ben sostingut. Aquests versets procedeixen d'una copia manuscrita d'un volum d'obres d'orgue de varis autors que posseeix la biblioteca del ORFEÓ CATALÀ.

En el segon volum de l'*Antologia* hi hà obres de Correa de Araujo, Francisco Lissá, Josep Elías, Miquel López, Oxinagas, Moreno y Fr. Antoni Soler. En general, aquest volum de compositors, menys el primer, tots del segle xviii, trovem qu'acusa una forta decadencia; l'estil ha perdut noblesa, la forma s'ha estiragarçat ab abusos de progressions, l'esperit religiós no hi sura quasi may per sobre aquella superficialitat. No vol dir això que 'ls citats autors no posseeixin un gran enginy y talent y que no tinguin pàgines inspirades; Moreno es un dels que 'ns agraden més, el seu *Paso para Ofertorio* 'l trovem, tal com diu 'l mestre Pedrell, genial, y la seva Sonatina, d'una gracia y espontaneïtat notables; el

P. Soler té un verb inagotable, d'una facilitat maravellosa; però, repetim que, comparats ab els seus successors dels segles XVI y XVII trovem els del XVIII superficials y decadents. Això no vol dir que tinguem de menyspreuar el llur coneixement y que no haguem d'aplaudir y ésser agraïts al gran mestre y musicòlec qui 'ns els fa conèixer.

Grans mercès, doncs, al mestre Pedrell per la publicació d'aquesta valiosa y nodrida *Antologia*; ell no s'ha contentat ab presentar les obres, sinó que també n'ha fet estudi, crítica entusiasta, y 'ns ha donat a conèixer les notícies biogràfiques que posseïa de tots els autors.

¿Que 'ns hauria quedat de la tradició musical espanyola, sense 'ls grans treballs del mestre Pedrell?

N. Otaño, S. J. : DUO «TANTUM ERGO ET GENITORI». — *L. Schwann; Düsseldorf.*

Molt interessants resulten aquests dos *Tantum ergo* escrits pera quatre veus mixtes y ab acompanyament d'orgue. El P. Otaño es un compositor d'estil ben modern, qui no dubta en aplicar aquèst al genre religiós. Nosaltres ab tota sinceritat alabem aquesta tendència qu'ab el temps ha de lograr fer desaparèixer la monòtona *ñoñería* qu'ha invadit la moderna música religiosa *correcta*, que ab excusa del *Motu proprio* surt a torrencades de les mans dels editors. Però quant difícil es trovar aquesta nova modalitat digna de son alt destí y al mateix temps que sigui sincera expressió de nostra ànima! com, fugint del plagi es fàcil caure en la voluptuosa sensibilitat de nostra època! Les dues composicions del P. Otaño demostren aquesta dificultat y aquest perill: el primer motet es hermós y ab bona execució produirà bon efecte; mes en la ratlla melòdica y en la marxa de l'harmonia y modulacions, a nostra manera de sentir, hi falta la santa austeritat que requereix el text litúrgic en lloança del més august dels Sagraments; en cambi, en el segon, en que 'ls procediments tècnics són més austers, l'inspiració no hi es prou franca y sostinguda. Però això no vol dir que desprecïem aquestes interessants obretes, ni l'art exquisit del autor. Al fer les anteriors observacions, sols nos ha mogut l'esperonar al P. Otaño cap al cim del camí qu'ha emprès, o sigui 'l fer música religiosa ben digna dels models tradicionals y ben sincerament nostra, que respongui a la modalitat moderna.

Vicents d'Indy : EL FORASTER. Acció musical en dos actes. Traducció aplicada a la música per Joaquim Pena, ab l'exposició dels temes musicals. — *A. Verdager; Barcelona, 1908.*

En Pena, qu'havia ja dedicat en un dels cursos de la Wagneriana dugues sessions al estudi y anàlisi de la bella y nobla producció d'En d'Indy, *El foraster*, ha fet imprimir aré 'l llibre traduït per ell mateix conforme al text musical. Prou sabem tots la traça qu'ha lograt En Pena en aquesta classe de treballs, però la traducció de *L'Étranger* comptarà sens dubte entre les més perfectes de quantes porta realitzades. Plena de naturalitat, sense que 's vegi en cap lloc l'es-

forç, se destingueix, ademés, pel seu sabor y per la puresa y propietat del llenguatge.

Al marge de cada pàgina van indicats els temes musicals que corresponen al desenrotllament de cada escena, figurant al final del llibre el quadre sinòptic dels mateixos, que comprèn 37 exemples, entre temes y figures musicals. El major elogi que d'ell pot ferse es l'absoluta conformitat del autor ab llurs designacions; prova palpable del concenciós estudi que feu abans En Joaquim Pena de la partitura del mestre francès, que desitgem veure un dia realisada en l'escena del nostre primer teatre líric.

CHANSONS DE FRANCE. — A. Rouart; Paris.

Aquesta nova publicació, dedicada al *folk-lore*, es el tornaveu de la Societat que porta'l mateix títol, la qual fou fundada pera encoratjar la difusió de la música popular per medi de l'edició y l'execució baix el patrocini de la «Schola Cantorum» y dels senyors Bordes, Bourgault-Ducoudray, Brun, Fauré, Hallays, V. d'Indy, Lalo, Mistral, Périlhou y Tiersot.

El volum qu'hem rebut pertany al any primer (1907) y conté una infinitat de cançons populars franceses sense acompanyament però ab tota la lletra completa. La major part d'elles van seguides d'una porció de variants-tonades y lletres pertanyentes a diverses comarques, qu'avaloren l'importancia del recull. Ademés, cada cançó porta'l nom del qui l'ha recullida y transcrita, pera garantia de sa major autenticitat.

Creyem inútil recomenar dita revista als nostres músics y folk-loristes, per qu'ella sola per sí mateixa s'alaba.

Les suscripcions (5 francs l'any) poden ferse a la «Schola Cantorum», 269, rue Saint-Jacques, y també a ca'n Rouart, editor, 18, boulevard de Strasbourg.

MÚSICA SACRA. — Musical Emporium; Barcelona.

Formant part de la biblioteca qu'ab tant bon èxit va publicant l'esmentada casa barcelonina, ens han sigut remeses darrerament les següents composicions religioses:

Nicolau: RAIMS Y ESPIGUES, càntic pera la comunió. Es una nova edició del deliciós fragment del *Divendres Sant* popularisat per l'ORFEÓ CATALÀ, qual inspiració y misticisme no seràn may prou ponderats. En la present edició s'hi acompanya una traducció castellana molt castiça y fidel deguda al P. J. Soler Biel E.

Beneyto: SALVE REGINA, a solo o chor uníssó. Composició senzilla y molt melòdica, recomenantse, ademés, per la seva tessitura còmoda.

Ripollès: TRES TRISAGIS A LA SS. TRINITAT, a una y dugues veus. Deguts a la bona ploma del reputat Mestre de Capella de la Metropolitana de Sevilla, són tres trisagis remarcables per la llur cuydada armonisació y per la severitat del estil.

Lambert: PULVIS ET UMBRA SUMUS, motet a tres veus mixtes ab acompanyament. Molt ben tractat, d'una polifonia notable y d'una austeritat que s'adiu perfectament ab el caràcter expressiu del text.

Cumellas Ribó : LIBERA ME, DOMINE, responsori a dugues veus iguals. Composició notabilíssima per la seva sobrietat d'expressió, però d'un gran efecte dintre la seva pròpia simplicitat. Es una pàgina escrita en un bell moment d'inspiració, de la qual ne pot estar ben joyós el seu autor.

Ferrer Ramonacho : PLANYS DE LES ÀNIMES DEL PURGATORI, a chor, solo y duo. Escrita dintre un estil senzill y francament melòdic, agrada per la seva ingenua expressió.

Masvidal : QUATRE ANTÍFONES A LA SMA. VERGE, a una y dugues o tres veus ab acompanyament (text llatí). Aquestes antífonas constitueixen una de les obres més hermoses de la col·lecció. Bellament inspirades y d'un sentiment religiós intens, ofereixen, ademés, un segell ben personal y un estil modern qu'ajuda a ferles encare més interessants. Nostra enhorabona al autor, Mossén Masvidal, el qual ab força zel y talent va desempenyant des d'alguns anys l'honor càrrec de Mestre de Capella de la Parroquia del Pi.

Tomás Buxó : MELODÍES PERA CANT Y PIANO.

Aquestes boniques melodies, que foren distingides en la tercera Festa de la Música Catalana, estàn inspirades en tres hermoses poesies de Mossén Verdaguier y revelen en llur jove autor condicions molt favorables pera ocupar un bon lloc entre 'ls compositors de la terra.

Les dugues primeres són d'un lirisme qu'encaixa molt bé ab l'esperit de la lletra, y, ademés, estàn engalanades ab una armonisació ben escayenta y pulcra.

La tercera, titulada *Cançó del Rayer*, està escrita dintre l'estil popular y es, com les anteriors, d'efecte segur si la canta una veu potent y de tessitura prou extensa.

Cal afegir que la presentació del quadern es d'un gust seriós y l'impressió molt esmerada, acompanyant al text original una traducció castellana de B. Riera, pbr.

MÚSICA RELIGIOSA : Derreres publicacions de la casa Alfred Coppenrath. — (H. Pawelesk). Regensburg.

Són dels següents autors les obres rebudes darrerament de l'esmentada casa : HANS VON BERCHTHAL, *Missa* pera una sola veu ab acompanyament d'orgue o armonium; MICHAEL DACHS, *Missa en honoransa a Sant Josep*, pera una sola veu ab acompanyament d'orgue o armonium; V. ENGEL, *Missa en honoransa a la Sagrada Família*, pera quatre veus d'home; MAX GLOCK, *Requiem* pera tres veus d'home ab acompanyament d'orgue; V. GOLLER, *Requiem* pera dues veus iguals o diferents ab acompanyament d'orgue; P. GRIESBACHER, *Missa en honoransa a Sant Ambrós* pera dues veus ab acompanyament d'orgue; ALOIS KOHLER, *Missa sèptima* pera dues veus iguals y orgue; JOHANNES GEORG MEUERER, *Missa pro Defunctis* pera quatre veus mixtes ab acompanyament d'orgue; I. MITTERER, *Cantus in hebdomada sancta* pera quatre veus d'home; I. MITTERER, *Missa en honoransa a Sant Josep* pera quatre veus d'home ab acompanyament d'orgue; FERD. SCHALLER, *Missa* pera dues veus ab acompanyament d'orgue o armonium; BRUNO

STEIN, *Missa pro Defunctis* pera dues veus y orgue; P. H. THIELEN, *Missa in honorem Ss. Rosarii B. M. V.* pera quatre veus mixtes.

Dintre 'l caràcter propi de cada una, totes se recomanen prou aquestes obres. Llurs autors són gent destra en l'art de compositar, y, dintre 'l genre religiós, alguns n'hi ha que tenen ja ben sentada llur reputació entre la gent docta. Un d'ells, es Mitterer. Coneixedor profònd dels clàssics polifonistes, ha sapigut assimilar-se l'estil d'aquèsts, y, tot conservant la propria personalitat, les seves obres presenten un ayre seriós que les imposa. Els cànctics pera Setmana Santa, qu'hem senyalat més amunt, són especialment superiors. La *Missa a Sant Josep*, molt ben tractada també, ens agrada pel seu caràcter expressiu.

De les misses de *Requiem*, dues mereixen per llurs condicions especials senyalar-se en primer lloc. Són la de Stein, d'una placidesa confortadora y guardant força unitat, y la de Goller, de bastant efecte dintre la seva senzillesa. La de Meuerer se distingeix per sa forma melòdica, y la de Glock, pera veus d'home, se recomana per sa fàcil execució.

Revisades les misses restants, la nostra preferencia 's dirigeix envers la de Thielen, molt bonica y ben treballada. No desmereixen per això al seu costat les de Dachs, Engel y Griesbacher, d'un treball igualment interessant. Les demás, escrites dintre un estil fàcil y natural, llur audició esdevindrà corrent.

La meteixa casa Copperanth ha publicat ademés les següents obres de MAX SPRINGER: *Cinquanta interludis en tots els tons* (op. 6) pera orgue, y *Orgelbegleitung zum Kyrieale Vaticanum* (Acompanyament d'orgue pera 'l Kyrieal Vaticà).

En elles llurs autor ha donat proves de ser un músic expert. Els *interludis*, dintre la llur curta extensió, no deixen d'oferir un interès mantingut per la varietat de temes y l'armonisació ben treballada. En quant al Kyrieal Vaticà, se tracta d'una edició esplèndida, pera la qual el mestre Springer ha escrit una armonisació cuydada y sobria, al meteix temps, com convé al caràcter de la melodia gregoriana.

OMUNICAT

Cervera, 3 de Febrer de 1909.

Senyor Director de la REVISTA MUSICAL CATALANA.

Molt benvolgut senyor: Desitjaria l'inserció en el nombre de Febrer de la següent *Rectificació*.—Enterat del nombre de Desembre prop-passat, en que l'estimada revista de sa direcció, portava la crònica del Congrés musical celebrat fa vora tres mesos a la ciutat de Sevilla y haventhi trobat una inexactitut deshonorosa per un germà meu en

religió, m'he vist obligat a rectificar-la, fent les següents declaracions sens cap intenció d'ofendre a ningú.

L'esmentada crònica deya: «al tractarse de la polifonia, un senyor demanà que 's re-toquessin (*sic*) les obres polífonas dels grans mestres a fi de ferles més assequibles (!). Aquesta proposició tan pobre, posà de manifest l'esperit del Congrés, pux s'indignà unànimement y la rebutjà ab tota energia.» Aquest paragraf aludeix clarament a la memoria que 'l Rvent. P. Alfred Martinez, mestre de capella en el Colegi que 'ls Pares Missionistes del Cor de Maria tenim a Sant Domingo de la Calçada (Logronyo), presentà al Congrés de Sevilla, ab la major rectitut d'intenció. Pera destruir en els lectors de la REVISTA MUSICAL CATALANA, el mal efecte que 'ls hi pogué produir el fragment abans transcrit, els faré esment, ab la brevetat posible, del tema de la referida Memoria, escrita en castellà, y de la lletra y sentit de ses principals afirmacions, segur de no apartarme, per això, de la formalitat d'aquesta REVISTA, per mí tan estimada.

I. Veus aquí 'l tema al peu de la lletra: «¿La música polifónica està enteramente conforme al Motu-proprio?» Aquesta proposició semblaria, a alguns dels que 'loiren, revolucionaria; però no era aixís en realitat, puix que 'l benemèrit autor ja havia preparat 'l terror, demostrant en el pròlec lo molt encertadament qu'havien obrat els Papes en la reforma de la música, sobre tot l'actual Pontífex Pius X, y donant compte de que en la seva nombrosa capella (d'unes 60 veus), s'hi executaven molt sovint obres de cant polifònic de diferents autors. Justificada ja la presentació de la memoria, entra en materia (provant sa tesi ab textos del Motu-proprio), dient que no considera la liturgicitat de la música polifónica, com a música, lo qual es evident, reunint com reuneix les qualitats de santetat, bondat de formes y universalitat; solament se fixa en els paragrafs 3, 7 y altres del Còdex vigent, y prova ab exemples escullits de varies obres polifòniques que, a son parer, algunes d'elles no estan conformes als citats manaments del Motu, que són els que 's refereixen al text y no a la música, com erradament suposa el redactor de la crònica. D'aquests precedents ne treu 'l Pare Alfred la següent conclusió: «¿No fora convenient que 'l Congrés de Sevilla prengués pel seu compte la formació d'una junta, composta de persones competents, que 's comprometessin a carregar ab la difícil tasca de examinar les obres escrites en estil polifònic, y de *retocarles*, si aixís li semblés convenient.» Aquí (preguntèm nosaltres) ¿quin es el sentit de la paraula *retocarles*? Lo que ja hem dit abans explica prou bé que 'l P. Alfred se refereix sols a la lletra y no a la música, que considera superior y intangible lo meteix que M. Romeu.

II. En según lloc, el fi d'aquest examen d'obres, no era, com atribueix el cronista al P. Alfred, el ferles més *assequibles* (ab *sic* y tot), ni tan sols li havia passat pel cap; sinó solament el que 'l Congrés declarés son alt parer sobre la proposició anterior. Y *voilà tout*. Però, y ¿quin efecte produí a la ponencia y demás assistents dita proposició? ¿Es cert lo que diu M. Lluís, que 'l Congrés «s'indignà unànimement, y la rebutjà ab tota energia? Tenim el dret d'assegurar que no fou aixís. Un testimoni presencial ens fa constatar que la qüestió fou debatuda; alguns senyors, qui formaven la ponencia, declararen claríssimament que «hay obras polifónicas de los mejores autores, que evidentemente *no son buenas litúrgicamente hablando*», però 'l respecte degut a tan sagrades composicions, fou la causa de que 's tingués com un atreviment massa ardit el posarhi les mans pera corretgirles y esmenarles. Ab tot y això, 's donà entre altres aquesta peremptoria solució: Les bones, que 's cantin; les que no serveixin pera l'Esglesia, que 's cantin a fora. De tot lo qual ne trech la següent deducció, que no pot ésser més obvia: si 'ls meteixos senyors de Ponencia admeten qu'hi hà obres polifòniques *no conformes* ab el Motu-proprio, ¿com pot ésser que s'indignessin contra la proposició del P. Alfred? El Congrés (segueix M. Romeu) rebutjà dita proposició ab tota energia.» Vegis la diferencia ab el text oficial de les conclusions del Congrés, que copió literalment: «La ponencia, por la veneración con que mira las composiciones de la polifonia clásica, *aun reconociendo los*

defectos indicados por el R. P. Alfredo, opina que estas obras no pueden ni deben retocarse, y que han de cantarse como son, ó no cantarse, imitando en esto el ejemplo y tradiciones de la célebre Capilla Sixtina (Concl. Sección 2.ª).» No volem afegir comentaris.

III. Però, siguem imparcials; lo únic que passà ab la Memoria que vindico (y d'això no'n parla M. Lluís), es que no fou tinguda en molta consideració, per la raó senzilla de que son tema no's trobava explícitament en el qüestionari del Congrés, per lo qual podia tenir-se per inoportuna sa presentació; però d'això al fet de que fos rebutjada, hi hà tanta diferencia, que *toto cælo distat*.

Li repeteix a vostè, senyor Director, la coral mostra de sos serveys y afectes, son afectíssim servidor y capellà, *Josep M. Coll*.

Ex-Universitat de Cervera.

OVES.

Veus de felicitació han arribat als nostres oïts per la galana presentació de nostra REVISTA en l'any qu'hem començat suara. Agraïm aquestes felicitacions de veus amigues qu'ens encoratgen a seguir pel camí de millorament, però sentim una certa recansa, un rau-rau com de remordiment del qui ha comès ignorantment una mala acció. Per si aquesta caboria que'ns mortifica pogués ésser fonamentada, anem a confesàrnosen y a sinceràrnosen. Ab la natural alegria del qui s'empolayna, y potser un xic vanitosament, vàrem presentar al públic el primer número del present any en unes curtes ratlles que l'encapsalaven y potser en elles, moguts a vanitat y lleugerament, vàrem ferir la susceptibilitat dels nostres antics estampadors, els bons amics de «L'Avenç». Aquest es el rau-rau que'ns acora, y volem fer constar, ab tota la sinceritat del nostre cor, que sols lloances tenim a fer dels esmentats amics, car la presentació antiga de la nostra REVISTA era feta baix la guà y cura d'aquesta Redacció y lo que pogués tenir d'antiquada culpa ben nostra era y no de «L'Avenç», qual bon gust, pulcritut y excelencia de treball may seràn prou lloats. Veusaquí la nostra confessió.

Gridem l'atenció de nostres llegidors sobre la millora que representa l'hermós retrat de MENDELSSOHN insertat en aquest número, obeïnt al propòsit d'il·lustrar nostra REVISTA cada vegada que la naturalesa del text ho exigeixi o una circumstancia excepcional ho fassi oportú. Esperem qu'aquesta millora serà estimada per nostres llegidors y amics, que compensaràn ab llur entusiasme 'ls sacrificis que s'imposa l'ORFEÓ pera embellir son butlletí y portaveu.

Per conducte del governador civil, senyor Ossorio, el rey Don Alons ha regalat al mestre Millet una batuta de «palo santo» ab el puny, virolla y aplicacions d'or. Porta gravada l'inscripció «A Don Luis Millet, director del ORFEÓ CATALÁ, Recuerdo de la visita á Barcelona. Octubre de 1908.» Al centre de la batuta 's destaquen l'escut d'Espanya y la xifra reyal.

Aquest valió obsequi ha quedat exposat en la vitrina d'honor del ORFEÓ CATALÁ.

En el certamen històric-literari-musical ab qu'ha volgut el Centre Moral Instructiu de Gracia commemorar el VII Centenari del gran Rey Jaume I, ha sigut mereixedora del premi de 125 pesetas, ofert per l'«Orfeó Montserrat», la composició pera veus mixtes : *Quan l'aucell retorna al niu*, que resultà ésser original del nostre estimat amic y company de Redacció En Vicents M.ª de Gibert. Dita composició fou cantada en la festa de repartiment de premis pel referit Orfeó, que dirigeix el mestre Cumelles, mereixent del auditori unànims elogis.

En Francesc Montserrat Ayarbe s'endugué 'l premi extraordinari de 100 pesetas. Rebin, els llorejats autors, la nostra coral enhorabona.

Ens escriuen de Bordeus qu'aquest mes s'executarà en aquella ciutat un bon troç dels *Pyreneus* del mestre Felip Pedrell. Sembla que 'ls senyors Daene y Pennequin, directors de la *Societat Santa Cecilia*, tenen un especial empenyo en que la presentació de l'important obra del nostre bon amic y eminent col·laborador sigui esmerada.

Augurem el més gran èxit.

La *Hesperia*, de nostre amic el compositor y mestre català Lamote de Grignon, acaba de tenir a Madrid, ont s'ha posat, una simpàtica rebuda, y si en la primera audició guardà 'l públic la natural reserva a tota obra que cal sentir més d'un cop per entrarhi en confiança, en les successives va créixer l'interès, acabant per imposarse y ésser en gran aplaudida.

Els principals crítics, passada la primera sorpresa, hi dediquen llargs y encomiàstics articles, posant a En Lamote com a músic de talla y ferm director qui honra la terra.

Vegis lo que 'n diu la premsa de Madrid, per alguns del fragments que 'n retallem:

El Imparcial :

« El maestro catalán Lamote de Grignon es un artista serio y digno, de autoridad y de renombre en Barcelona, donde preside la importante Asociación Musical y donde estrenó hace dos años esta ópera ó poema lírico en un acto y cuyo libro ha escrito el señor Oliva Bridgman inspirándose ó imaginando una leyenda de allá de los épicos tiempos en que celtíberos y romanos peleaban por las cercanías de Tarragona tres siglos antes del nacimiento de Nuestro Señor Jesucristo.

El compositor español, apreciado justamente por su abundante y exquisita producción musical y por sus meritisimos trabajos de director de óperas y conciertos, ha puesto en «Hesperia» un caudal de ciencia orquestal y contrapuntista. Wagneriano por devoción, sigue los procedimientos del maestro inmortal en esta partitura, interesantísima siempre en la orquesta y muy bella é inspirada en determinados pasajes, tales como la canción de la protagonista, la gran escena de amor, verdadera explosión de afectos, y que produjo viva impresión y un aplauso, y la plegaria, solemne y majestuosa.

El País :

«Hesperia» es una ópera á la moderna, en la que su autor, el distinguido maestro Lamote de Grignon, hace buen papel; los que saben oír y se curan poco de entusiasmos ruidosos, artificioosamente conquistados, convienen en nuestra afirmación, que es la generalizada anoche.

La índole de la partitura no permite tampoco un rápido juicio, mucho menos si éste se solicita de un público indocto en su inmensa mayoría.

Un èxito, pues, respetuoso, á reserva de sucesivas audiciones que fijen en la masa el efecto perseguido por el compositor, ha de halagar á éste, piadosamente considerando, más que los arrebatos inconscientes de la «claque».

Por eso el maestro Lamote de Grignon, que es, además de músico de talento, bien documentado, hombre serio y práctico, ha de sentirse satisfecho del resultado de su estreno.

Nosotros le enviamos desde aquí nuestra enhorabuena más completa.

Eso se llama hacer Arte.

La labor es artística, como queda dicho: digna de estimación por su aliento.

El colorido orquestal, de primer orden, como es de rigor que sea en los modernos tiempos.

A. B. C.:

Hasta aquí el libro. La partitura revela á un músico, á un verdadero técnico, que se ha cuidado mucho de la forma, llevando á ella procedimientos modernos, riqueza de instrumentación, que contrastaba, especialmente anoche, con la música ligera, vana, herética, de Puccini, que en «Madama Butterfly» acaba de oír el público del Real.

La música de Lamote de Grignon, oída con respeto y digna de la atención de un público culto, que sabe apreciar lo que es labor concienzuda de un maestro y caprichos de un compositor.

Rebi, l'amic senyor Lamote, la nostra més coral enhorabona.

Elektra, el nou drama líric de Ricart Strauss, acaba d'estrenarse a Dresden ab un èxit extraordinari. Sembla qu'aquesta producció es encare superior a la famosa *Salomé* del propi autor. L'obra dura una hora y quaranta minuts, sense interrupció, lo meteix que la *Salomé*. El mestre Schuch ha molt ben dirigit l'orquestra y Mme Schumann Heink (Clytemnestre), la senyoreta Krull (l'heroína de la vetllada) y 'ls senyors Perron (Oreste) y Sembach (Egiste) han interpretat la partició ab tot l'entusiasme desitjat. Y, segons llegim, l'èxit ha sigut dels més sorollosos.

Llegim, també, en una revista estrangera, que Ricart Strauss té are l'intenció de posar en música una de les obres més conegudes de Molière.

L'Alfred Sittard, el notable organista alemany qu'inaugurà l'any passat el gran orgue del Palau de la Música Catalana, ha donat darrerament dues importants audicions en la Iglesia de la Santa Creu de Dresden. En la primera d'elles hi executà solament Choralis escrits pera orgue, dels quals sis eren de J. S. Bach, quatre de J. Brahms y un de Max Reger (op. 40, n.º 1). La segona audició, dedicada als compositors moderns, se regí pel següent programa: Sigfrid Karg-Elert, *Fantasia y fuga* en do major; Max Reger, dos *Lieder* pera cant y orgue (op. 105); Max Reger, tres peces pera orgue: a) *Pastorale*, b) *Intermezzo*, c) *Larghetto*; Adolph P. Boehm, dos *Lieder* (op. 21) pera cant y orgue; Friedrich Klose, *Preludi y Doble fuga* en do menor. La part de cant estigué encomenada a la senyora Elisabeth Boehm van Endert, cantatriu de l'Opera Reyal.

El día 5 de Febrer, En Sittard s'ha fet sentir també en el Kurhaus Wiesbaden, executant les obres que segueixen: *Passacaglia* en re menor de W. Middelschulte, *Concerto* en fa de Händel, *Benedictus* de M. Reger y *Choral* en la menor de C. Franck.

La nova òpera de Humperdinck *Königskinder* (*Fills de Rey*), serà estrenada l' pròxim Març a la Metropolitan Opera House de New York.

L'autor dirigirà l'obra l dia de la seva primera representació.

El mestre Saint-Saëns assistirà a la primera representació de la seva darrera obra, *La Fe*, que s'efectuarà a Monte Carlo, el vinent mes de Març.

CONCURS D'OBRES MUSICALS.—El Comitè executiu de l'Exposició Regional Valenciana obre un Concurs d'obres musicals, ab arreglo a les següents bases :

I. Se declara lliure la concurrència pera optar als premis que 's concedeixen.

II. No 's considera precís, en les obres que 's presentin, el qu'aquèstes tinguin definit caràcter valencià; però en igualtat de mèrit se donarà preferència a les qu'ofereixin dit caràcter en llur esperit més qu'en llur apariencia exterior. Aixís, per exemple : se recompensarà millor una obra quals temes, melodies, armonisació y formes musicals siguin de caràcter valencià, encare qu'aquella sigui de lliure invenció, qu' una obra feta ab melodies populars valencianes, però de manera qu' imitin estrictament als mestres o escoles estrangeres.

III. Se concediran premis de les classes següents : 1.er Premis d'honor.—2.^{on} Premis de gran distinció.—3.er Premis de primera categoria.—4.ª Mencions honorífiques.—5.ª Premis de segona categoria. Dintre d'aquestes classes de premis podran establirse premis primers, segons y tercers.

IV. Consistiran els premis en medalles corresponents a la classificació abans citada. Les obres qu'hagin obtingut premis d'alguna de les primeres classes mencionades en la base III podran ésser editades pel Comitè executiu de l'Exposició, a proposta del Jurat. Les edicions d'aquestes obres quedaràn propietat del respectiu autor.

V. El Jurat calificador serà designat oportunament.

VI. Podran aspirar a premi les obres següents :

Primer agrupament. — a) Simfonia, *Suite*, Poema simfònic, Fantasia, Variacions, o qualsevol composició d'indole anàlega a les citades escrites pera orquesta.

b) Concert, *Concertstück*, Fantasia, Variacions, o composició d'indole anàlega a les citades, escrites pera piano y orquesta.

c) Concert, *Concertstück*, Simfonia, Fantasia, Variacions, o composicions d'indole anàlega a les citades, escrites pera orgue y orquesta o pera un o varis instruments y orquesta.

d) Cantata, Poema, o qualsevol obra de conjunt pera veus y orquesta.

e) Melodia, o colecció de Melodies, de caràcter expressiu y que tendeixin a favorir el sentiment poètic dels noys, escrites pera piano o pera altres instruments.

f) Melodia, o serie de Melodies pera cant ab acompanyament d'orquestra o de piano, o d'altre o altres instruments.

g) Obres de caràcter religiós pera veus humanes soles, o pera veus humanes y altres instruments.

h) Obres pera piano, de caràcter expressiu; se tindrà en compte preferentment la puresa y 'l caràcter típic del país, en la melodia y en l'armonisació.

i) Obres pera un o varis instruments, a solo o ab acompanyament. Se tindrà en compte l'observació anterior.

Segon agrupament.—a) Recull de melodies de cant y de dança (a solo o ab acompanyament) populars valencianes. Se preferiran les que presentin major nombre de «textes» autèntics (paraules pera 'l cant, paraules de les cançons, ballets, etc.) y les que tinguin més precises y en major nombre indicacions de localitat ont se cantin o s'executin, usos y costums a que 's refereixin, època, procedencia, instruments acompanyants (y descripció dels mateixos), notes històriques, tradicions populars que reflexin, en suma, totes les notícies possibles que fassin més complert el coneixement «folk-lòric» de la música valenciana.

b) Recull especial de tonades en *donçaina* (y acompanyament especial de *tabalet*; o qualsevulga s'hi fos) transcrites de manera que conservin llur autèntic aspecte. Se tindrà en compte tot lo que contribueixi a explicar millor aquestes tonades segons l'esperit de la lletra anterior.

c) Obres reproduïdes per medis gràfics o mecànics (gramòfon, etc.), les quals tinguin caràcter essencialment popular de la Regió valenciana, y estiguin fidel y completament reproduïdes.

d) Obres didàctiques : Mètodes, Estudis, Exercicis y demés produccions de caràcter anàlec.

e) Obres d'Historia. Estètica o Literatura musical.

f) Edicions valencianes d'obres musicals compreses en els agrupaments anteriors.

VII. Les composicions qu'obtinguin premi d'honor (y en llur cas les demés quals condicions ho permetin), seràn executades en els concerts simfònics de l'Exposició. A aquest fi se dedicarà una audició especial perà dites obres, y, en cas necessari, se les hi reservarà un lloc preferent en els demés concerts que 's celebrin.

VIII. Les obres que 's presentin en aquest Concurs hauràn d'ésser remeses al secretari general del Comité executiu de l'Exposició Regional Valenciana (carrer del Conde de Almodóvar, 4, Valencia), y portaràn visiblement un lema. A cada obra acompanyarà un sobre tancat qu'ostentarà 'l lema de l'obra a que 's refereixi, y contindrà 'l nom y la direcció de l'autor.

IX. En l'acte de presentació de les obres se donarà rebut de les meteixes. Aquest rebut serà precis presentar-lo perà retirar aquelles, y això podrà realisar-ho l'autor o la persona degudament autorisada per ell.

X. El temps d'admissió de les obres terminarà 'l 15 de Maig de 1909. Les obres presentades, quals autors no acudeixin a recollir-les un mes després de publicat el fallo del Jurat, s'entendrà que són renunciades en favor del Comité, que podrà disposar lliurement d'elles.

XI. El parer del Jurat se publicarà dintre d'un mes, a comptar de la data anterior, o sigui abans del 15 de Juny de 1909.

XII. Les aclaracions que 's desitgin seràn facilitades pel president de la comissió de Música (oficines de l'Exposició, direcció citada en la base 8.ª).

Valencia, 8 de Janer de 1909. — El President del Comité executiu, TOMÀS TRÉNOR. — El Secretari, JOSEP RIBERA.

NECROLOGIA.

ERNEST REYER, mort el mes passat, era un dels músics més considerats a França. Ab tot, escrigué molt poc, y encare quasi no més pel teatre; però des de l'aparició del seu *Sigurd* a la Moneda de Brusseles (1884), son nom figurà en primer rengle al costat dels qui, modernament, fan més honor a l'escola musical francesa. Al èxit de *Sigurd* seguí pocs anys després el de *Salammbô* (1890), mereixent abdues obres figurar constantment en el repertori de l'esmentat teatre de Brusseles y de l'Òpera de París. Abans d'aquestes, Reyer, havia fet representar *Maître Wolfram* (1854), *Sacountalâ* (ballet), *La Statue* (1861) y *Erostrate*

(1862). Fora del teatre se li deuen dos reculls de melodies, algunes cantates, chors pera veus d'homes y una oda-simfonia titulada *Selam*, ab la qual feu son debut de compositor.

Com a crític, Reyer ha gosat també de bon renom. Durant un grapat d'anys feu la crítica musical en el *Journal des Débats*, el meteix diari ont havia col·laborat el seu gran amic Berlioz.

Reyer ha mort als vuytanta cinc anys, puix havia nascut a Marsella en 1823.

La prematura mort de Na CLOTILDE KLEEBOURG, als 42 anys d'edat, ha produït fonda pena a tots quants havien tingut ocasió d'admirar el seu talent de pianista. La Kleeberg era coneguda en quasi tots els principals centres musicals de Europa, ont hi havia realitzat diverses *tournées*, sempre ab gran èxit. Aquí, a Barcelona, s'hi va fer sentir en dos recitals, formant part d'una de les series de la «Filarmònica» dirigida per En Crickboom. Era en 1904 y la seva aparició coincidí ab la d'En Sauer, el famós pianista vienès, lo qual no fou obstacle pera que'l prestigi de la pianista francesa quedés en son bon lloc.

Nascuda a París en 1866, de pares alemanys, la Kleeberg feu uns estudis molt brillants en el Conservatori de París, enduentse la primera medalla quan tot just comptava onze anys. Un any més tart feya 'l seu debut de concertista tocant en els Concerts Padeloup el *concerto* en *do* menor de Beethoven ab un èxit extraordinari. Des d'allavors fou la nina mimada dels públics. El seu repertori era molt extens, sentint una predilecció especial pera les obres de Schumann. Aquesta predilecció era motivada pels consells que de la viuda del gran mestre, la Clara Schumann, rebé la Kleeberg en un de sos viatges a Francfort. No cal dir aixís si venien ben autorisades les seves interpretacions schumannianes. «Son caríssim *concerto* de Schumann», com deya ella, l'executà setanta cinc vegades en públic. Bach, Mozart y Beethoven compartien ab Schumann les preferencies de la Kleeberg. L'execució d'aquesta era d'una finesa exquisida, plena de claretat, de dolçor, de gracia y d'una emoció ben sincera.

Casada fa alguns anys ab l'escultor belga Ch. Samuel, Na Clotilde Kleeberg s'havia instal·lat darrerament a Bruselles, ont l'ha sorpresa la mort, de retorn d'una artística *tournee* per Suïssa.

Als setze anys ha mort a Reus el pianista EN PAU MARTÍ, deixeble que fou de En Granados, el qual un any enrera tocà a Barcelona y a Madrid, mereixent del públic una rebuda molt falaguera.

Ha mort a Torroella de Montgrí EN PERE RIGAU, director de la cobla empordanesa «Els Montgrins». Se 'l coneixia ab el mot d' «El Barretó», y era un dels destres compositors de sardanes, qu'escoltaven y ballaven ab gran encís els sardanistes, per qu'en elles s'hi sentia 'l bell flayre de la música popular catalana.

Baix la seva direcció, la cobla «Els Montgrins», en la qual En Rigau hi tocava 'l flaviol y 'l tamborino, havia arribat a ocupar un lloc ben distingit entre les cobles empordaneses.

Ja feya algún temps qu'una dolorosa malaltia 'l tenia allunyat de la cobla, però encare s'espandien sa inspiració y son entusiasme component hermoses sar-

danes. Alguna de les darreres que va compondre sembla expressar una fonda melangia, com si sentís acostarse 'l final de la seva vida.

Que Deu li hagi donat un bon cel y que'ls sardanistes dediquin un pietós recort al inspirat mestre.

A darrera hora 'ns es arribada la dolorosa nova de la mort d'En FEDERICO OLMEDA, Pvre., compositor y musicòlec molt estimat per les seves valioses obres y per l'activa campanya que dirigí des de la *Voç de la Música* a favor de la bona música religiosa.

En el número de nostra REVISTA corresponent al mes de Janer de 1905, el mestre Millet dedicà precisament una crítica molt extensa a una de les obres més importants del pobre Olmeda, el *Folk-lore de Burgos*, recull de cançons populars castellanes molt complet qu' aplegà l'Olmeda en aquella comarca durant el temps qu'hi estigué desempenyant el càrrec d'organista de la Catedral d'aquella ciutat.

Actualment desempenyava 'l de mestre de capella de les Descalces Reials de Madrid, y al pendre possessió d'aquest nou càrrec fou quan fundà l'esmentada revista *Voç de la Música*.

L'Olmeda nasqué a Burgo de Osma (Soria), l'any 1865. Segons confessió pròpia, l'educació tècnica se la feu quasi tot sol, estudiant ab passió 'ls grans mestres y treynt d'aquest estudi profitoses ensenyances, que posà en pràctica escrivint un nombre grandíssim d'obres pertanyents a diversos genres : música de cambra, composicions pera orgue, misses, motets, salms, etc.

En el segon congrés nacional de música sagrada celebrat darrerament a Sevilla, l'Olmeda hi prengué una part molt activa, presentant a la consideració del congrés el seu últim fruyt : un recull de cançons populars sagrades de distintes regions d'Espanya, del qual pensem ocuparnos ab l'extensió que 's mereix en un dels nostres pròxims números.

Que Déu hagi concedit als desaparescuts l'etern descans!

PUBLICACIONS REBUDES.

MÚSICA Y LLIBRES

Laudes Eucharisticae, sis motets al SS. Sacrament, a una y dues veus ab acompanyament, per Vicente Ripollés, Pbro.

Himne a Sant Josep a solo y chor uníssó, per Vicente Ripollés, Pbro.

Responsiones turbae in cantu Passionis D. N. J. C. secundum Joannem, trium vocum æqualium, per V. Ripollés, Presb.

- Responsiones turbæ in cantu Passionis D. N. J. C. secundum Matthæum, trium vocum æqualium*, per V. Ripollés, Presb.
- Oremus pro Pontifice*, motet a quatre veus mixtes ab acompanyament, per V. Ripollés, Presb.
- Ave verum*, a dues veus iguals ab acompanyament, per Joan B. Lambert.
- Pregaria al Sagrat Cor de Jesús*, a chor, duo y solo, per Joan B. Lambert.
- Despedida a Sant Josep*, a chor uníssó y solo, per José Ferrari, Pbro.
- Tres motets al SS. Sacrament*, a dues veus iguals ab acompanyament, per José Ferrari, Pbro.
- Llohances a Sant Josep*, a solo, duo y chor, per M. Ferrer Ramonacho, Pbro.
- L'arrepentiment*, càntic piados pera Quaresma a solo y chor, per R. Molera, Pbro.
- Al Combregar*, cobles de Comunió a dues veus, per M. Ferrer-Ramonacho, Pbro.
- Goigs al Patriarca Sant Josep*, a una veu y chor uníssó, per Joaquin Rial, Pbro.
- ¡Perdó!*, càntic de Quaresma a una y dues veus, per Joaquim Rial, Pbro.
- Musical Emporium*, Barcelona.
- Tria motetta*, IV vocibus inaequalibus, organo comitante, per Giovanni Tebaldini, op. 24. — L. Schwann, Düsseldorf.
- Requiem en si menor*, per Félix Draeseke, op. 22. Reducció pera piano y cant. — Fr. Kistner. Leipzig.
- Trattato della Composizione Musicale Sacra* secondo le tradizioni della Polifonia classica con riguardo speciale ai capolavori del secolo XVI, per Michele Haller, Can. Traducció italiana de G. Pagella. — Marcello Capra. Torino.
- Pour l'Art*, per J. Joachim Nin. — Paris, MCMIX.

REVISTES

Signale für die Musikalische Welt (Berlín).

Núm. 1 : 6 de Janer de 1909.

- Das Musikjahr 1908*, August Spanuth. (Ràpit cop d'ull sobre l'any musical 1908.)
- Ehrlichkeit in der Musik*, Dr. Leopold Schmidt. (Article sobre estètica musical.)
- Das Brahms-Denkmal von Max Klinger*, Irene Wild. (Impressions sobre 'l monument a Brahms.)

Caecilia (Strassburg).

Núm. 1 : Janer de 1909.

- Zum neuen Jahr*. (Any nov.) — *Das Kirchliche Volkslied in der Landessprache und der Katholische Gottesdienst*, M. X. (El cant popular en llengua vulgar y el culte catòlic.)
- Carmina Scripturarum*. (Introducció al «Carmina Scripturarum», per Monsenyor Marbach.)
- Die neue Orgel in der Marienkirche zu Gebweiler*, M. M. (El nou orgue de la iglesia de Santa María, a Gebweiler. Es fabricat per la casa Cavaillé-Coll, de París : consta de 45 jocs distribuïts en tres teclats; fou inaugurat per Ch. M. Widor.)
- † Fr. Aug. Gevaert, 1828-1908, L. T. — † Joseph Grunenwald, Ch. H. — *Varia*, etc.

Literarischer Handweiser für Freunde katholischer Kirchenmusik (Regensburg).

Núm. 50 : 15 de Janer de 1909.

Butlletí de la casa editorial A. Coppenrath (H. Pawelek) de Regensburg. Catàlec de

les publicacions de la casa, especialment religioses y fàcilment executables, ab un judici crític de cada obra : *Misses, Requiems, Lletanies, Cants espirituals.* etc., de J. Gruber, V. Goller, F. Koenen, P. Otaño, S. Mitterer, J. Scheel, M. Glock, M. Haller, etc., etc.

Santa Cecilia (Turín).

Núm. VIII : Febrer de 1909.

L'ufficio di organista nella chiesa può essere esercitato dalle donne?

RECEPCIÓ OFICIAL.

Baix la presidència d'En Vicents de Moragas y ab assistència d'un gran nombre de senyors socis, va celebrar-se durant els dies 24 y 28 del passat Janer en la Sala del Palau de la Música Catalana la sessió reglamentaria de la Junta general.

Segons costum, va ésser llegida pel Secretari senyor Lopez-Franc l'acta de la sessió anterior, que fou aprovada sense esmena, essentho aixís meteix l'estat general de comptes llegit pel comptador senyor Estany qui, durant la lectura, donà detallades explicacions pera que 'ls senyors socis poguessin formar-se cabal coneixement de l'importància del moviment econòmic de la nostra entitat.

Abans de verificar la votació pera omplir els càrrecs de la Junta que per prescripció reglamentaria quedaven vagants, el senyor Moragas feu la presentació a la General dels individus proposats per la Directiva pera ocuparlos, esmentant al ensemple els justificats motius ab que fundava la proposició de reelegir com a President a En Joaquim Cabot, que no són altres — digué — que donarli ocasió pera que pugui terminar la gran obra que, mercès a la seva tenacitat y grossos sacrificis, ha portat a terme durant la seva presidència, car tot just are havia emprès la consolidació de la seva part econòmica.

En virtut d'això recomenà als socis la reelecció del nostre estimat y benemèrit President, com una prova de confiança y de gratitud envers el qui ha donat al nostre ORFEO el magnífic Palau de la Música Catalana.

Seguidament va fer-se la votació, en la que prengueren part 943 socis, resultant del escrutini que foren elegits per gran majoria de vots : President, Joaquim Cabot y Rovira; Secretari, Lluís B. Nadal; Tresorer, Tomàs Millet y Estapé; Bibliotecari, Francesc Pujol, y Vocals, Josep Girona y Miquel Guerrero.

Una vegada proclamada pel senyor Moragas la nova Junta, per acort de la General s'aixecà la sessió, donat lo tart de l'hora, pera continuarla 'l següent dijous, dia 28, a les deu del vespre, y poguer discutir aixís descansadament diferents proposicions d'ordre interior qu'hi havien anunciades.

ORFEÓ CATALÀ

CURS D'ORGUE

A CÀRREC DEL MESTRE

VICENTS M.^A DE GIBERT

DIMARS Y DIVENDRES

Cursos de Conferencies Collectives o Particulars Práctiques

PEL MESTRE

D. FELIP PEDRELL

Temes d'estudi : Aplicacions de l'armonia al cant popular y per extensió al cant gregorià.— Formes d'art modern originaries de la cançó.— Formes y pràctiques de composició musical en tots els genres, y altres convingudes ab l'auditor pera les conferencies particulars.

Carrer d'Aragó, 282.-BARCELONA

CANÇONER SELECTE

Recull de «Lieder» dels millors mestres, traduïts per
JOAQUIM PENA

VOLUM I

VOLUM II

BEETHOVEN-SCHUBERT

HA SORTIT JA 'L VOLUM III

SCHUMANN

contenint L'amor del poeta y Vida amorosa d'una dona, 24 cançons ab el retrat de l'autor.

Se ven en les principals llibreries y magatzems de música. Dipòsit general, Mallorca, 273 : BARCELONA.

Un volum elegantment relligat : 6 pessetes

Música=Pianos=Armoniums
Instruments pera orchestra y banda

Dotesio

1 y 3, Portal del Angel

29, Rambla de San Josep

Barcelona

Catàlegs a qui 'ls sollicita